6-a Jaro. N-o 290 APERAS SEMAJNE Leipzig, 24./4. 1930

ESPERANTO JE LA SERVO DE L' TUTMONDA PROLETARO

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

KULTURA KAJ INTERHELPA ORGANIZO DE PROLET-ESPERANTISTOJ

REDAKTEJO: 14, avenue de Corbéra, Paris-12e
Gvidanto: E. Lanti

SIDEJO de Plenum-Komitato de SAT
23, rue Boyer, Paris-20e

ADMINISTREJO: Kolmstr. 1, Leipzig O 27
Administranto: R. Lerfiner

AL LA KVINA MILO!

Lastatempe ni ricevis de nia Administranto jenan noton: "El la n-o 286 ni ekspedis 4143 ekzemplerojn".

Dekalkulante la nombron da interŝanĝ-ekzempleroj, ni do konstatas, ke fine estas atingitaj la 4000 pagantaj abonantoj... Tio sekve signifas, ke la aperigado de "S-ulo" en amplekso de 12 paĝoj estas de nun certigata.

Tia rezulto estas sendube kuraĝiga ... sed neniel kontentiga. Ĉu ni estas tro postulemaj? Ne! La fakto, ke ni povas aperigi la semajnan organon de SAT sen deficito, tute ne signifas, ke ni nun posedas la rimedojn por ĝin plivalorigi. Ni devas povi laŭbezone enmeti kliŝojn, grandajn aŭ malgrandajn; ni devas havi la eblon uzi por kelkaj negravaj, sed forigeblaj rubrikoj, precipe en la parto "Tra Esperantio", kiu okupas ja proporcie tro da spaco, pli da malgrandaj litertipoj, spacon ŝparigaj, — k tiu procedo plikostigas la kompostadon. Necesas, ke ni povu eldoni 16-paĝan n-on en esceptaj okazoj, ne riskante la severajn admonojn de nia "financministro". Ni bezonas... Nu, ĉiu mem povas diveni, kion postulas gazeto por fariĝi vere interesa k valora.

La reklamado, varbado k agitado por "S-ulo" estu do nepre k vigle daŭrigataj. Senhalte antaŭen al la Kvina Milo!

Se ni nun havus kvin mil abonantojn, estus eble iome malaltigi la abonprezon. Ĉiu K-do bone pripensu tion. Nia semajna organo fariĝu la plej valora, la plej multe legata k la plej malmultekosta el ĉiuj esperantlingvaj gazetoj.

La SAT-anoj certe povas jam fieri pri la 4000 pagantaj abonantoj de sia organo. Tiu atingo estas pruvo pri farita laboro de niaj Gek-doj k ilia serioza celado sukcesigi nian komunan entreprenon. Tamen estas konstatebla fakto, ke tia nombro tute ne imponas, kiam oni mencias ĝin antaŭ neesperantistoj. Tiam baldaŭ aŭdiĝas voĉo por demandi: "Ĉu tia nombro rilatas nur al 'nia lando'?" Tia demando estas tiom natura ĉe internaciistoj; ili ja unue pensas pri "sia" lando. Kaj aŭdinte, ke la abonantaro de esperanta gazeto rilatas al la tuta mondo, tiam la nombro 4000 ne multe impresas; ĝi nur montras la efektivan malforton de nia movado.

Tiel estas k ni ne havu iluziojn. Redakcioj de nacilingvaj gazetoj k plej diversaj laboristaj organizoj volonte akceptas niajn servojn, sed ili tamen ne havas por ni grandan atenton k ŝaton. Kaj kial? Tial ke niaj servoj estas liverataj senpage; tial ke niaj organoj ne ankoraŭ estas kompareblaj kun iuj valoraj nacilingvaj gazetoj k havas ridinde malgrandan nombron da legantoj, konsidere ilian mondskalan varbkampon...

La grava, la ĉefa tasko restas do nepre pligrandigi la nombron de abonantoj, — kio kondiĉas la plivalorigon de nia gazeto.

* * *

Ni planas alian aranĝon de "S-ulo"; ni provos atingi, ke ĝi estu pli bone ilustrita k loga ol ĝis nun. Kvankam ni ricevis multajn aprobajn leterojn, ni tamen ne blindiĝas pro la laŭdoj; iafoje ni eĉ pli severe ol legantoj kritikas la enhavon k aspekton de "S-ulo". Sed ne ĉiam dependas de ni, ĉu la gazeto estas tia aŭ alia. Ne dependas de ni, ĉu niaj kunlaborantoj verkas talente, sprite aŭ nur pli malpli interese. Kapitalistaj gazetoj povas varbi la plej kapablajn gazetistojn, tial ke ili pagas laŭmerite. Tiel solvi la problemon ni ne povas. Alia vojo estas do trovenda.

Ni provos, ni serĉos — — — ni trovos...

Dume, Ge-SAT-anoj, varbu senlace; streĉu la fortojn, por k ĉe la X-a Kongreso de SAT ni povu montri al la skeptika publiko, ke nia antaŭeniro ne estas tute testuda.

Ne forgesu ankaŭ kunlabori, konsili, sugesti, pozitive kritiki. Nur tiel ni trovos la ĝustan vojon.

Antaŭen! Al la Kvina Milo...

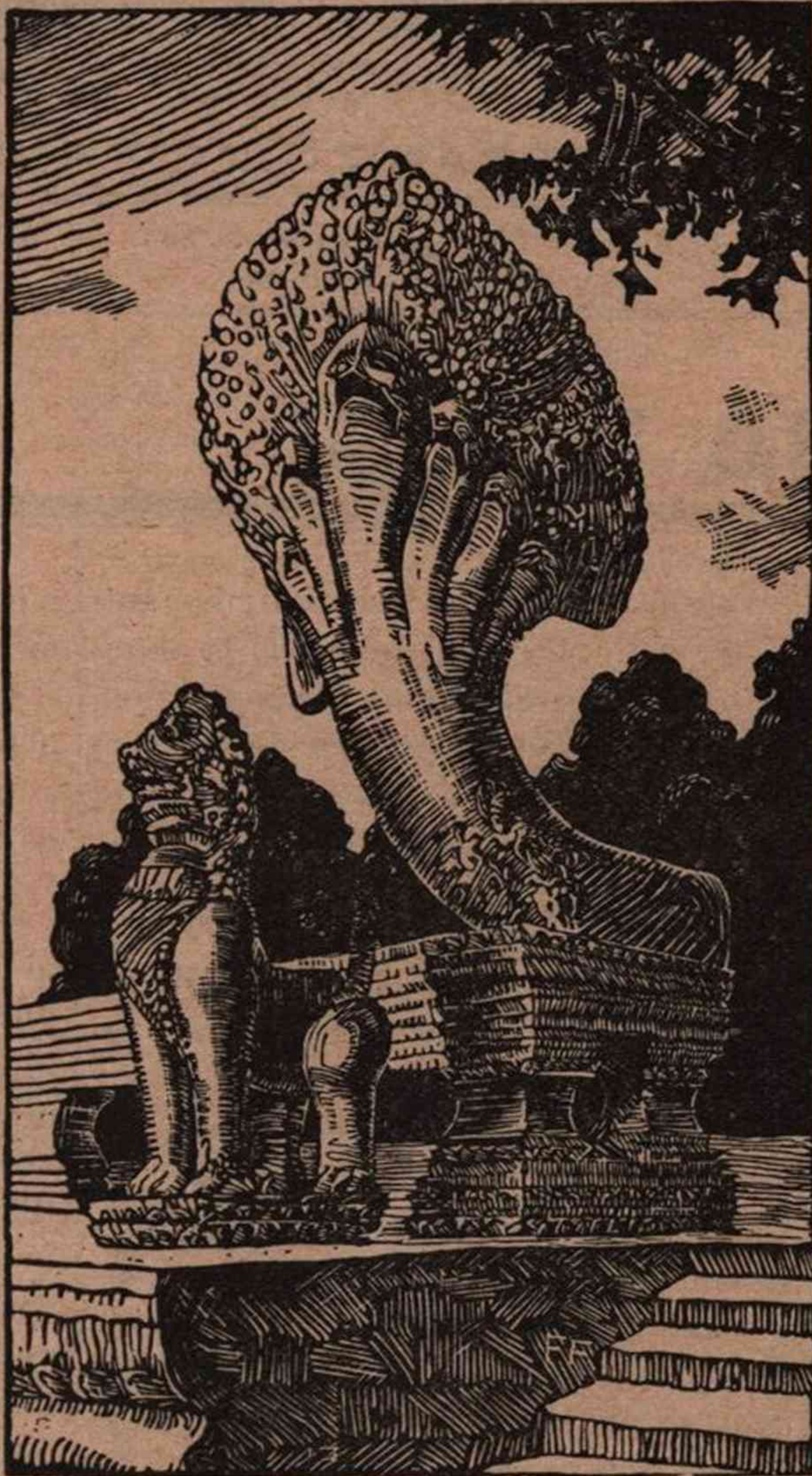
"SENNACIULO".

La nuntempa situacio de l' nacia hinda movado

La nacimovado en Hindio ne estas freŝdata; oni trovas ĝiajn unuajn manifestaciojn de post 1885, kiam kelkaj intelektuloj forte anglumitaj k subtenataj de la liberala angla partio formis la *Nacian Kongreson* por postuli kelkajn politikajn reformojn k la laŭgradan enkondukon de l' parlamenta reĝimo. La nacimovado estis do, en siaj komencoj, pure konstitucia, ekstreme modera samtempe en siaj celoj k en siaj agmetodoj; nur ĉ. 1909, sekve de l' dispartigo de Bengalio fare de lordo Kerzn (Curzon) la Kongreso decidis turni sin al pli maltima elpaŝo, la bojkoto al la britiaj produktoj. Malgraŭ la penadoj de Tilak k ekstremula malplimulto, la nacia Kongreso ĝis 1914, restis modera; ĝi reprezentis sole la intelektulajn rondojn k la naskiĝantan industrian burĝaron k ne pridiskutis la principon mem de la brita superregado en Hindio.

Dum la milito, la nacia Kongreso subtenis unuanime Anglion, k ĉi tiu respondis en 1917, promesante la proksiman enkondukon de l' *Home Rule* (memregado); sed post la armistico, nova fakto ektransformis entute la agmetodojn de l' Kongreso; la interveno en la batalo de l' laboristaj k kamparanaj amasoj. Efektive, la prezaltiĝo kreskigis, dum la militodaŭro, konsiderinde la popolan mizeron, k la loĝantaro estis tiom malfortigita per la nutromanko, ke en 1918 la influenc-epidemio sekvigis pli ol 12 milionojn da mortoj (pli ol la milito por ĉiuj militantaj potencoj kune). Samjare, multnombraj strikoj eksplodis k sindikatoj formiĝis en la ĉefaj urboj, Gandhi fine, tiom per sia religia personeco, kiom per sia propagando favore al la radŝpinilo, komencis akiri sur la amasojn grandegan influon.

Hindio, post la promesoj de 1917, atendis de Anglio, se ne la tujan *Home Rule*, almenaŭ profundajn preparajn reformojn alportontaj la enkondukon de parlamenta reĝimo; ankaŭ la publika opinio estis forte elrevigata per la reformoj Montagju Ĉelmsfod *(Montagu Chelmsford)* de 1919; el 319 milionoj da loĝantoj, malpli ol 7 ricevis la voĉdonrajton; la nacia k provincaj kunvenoj nombris 33% da membroj nomitaj de la registaro; fine, la plej gravaj servoj restis "rezervitaj" k estis administrataj de "Plenum-Konsilantaro", nomita de l' guberniestro k respondeca al li sola; nuraj la transportaj servoj estis konfidataj al hindaj ministroj respondecaj antaŭ la Kunveno. Kontraŭ tiu ĉi karikaturo de reformoj, la nacia Kongreso decidis ne atenti pri la proponoj de l' registaro. En sama momento Anglio malfavorigis kontraŭ si la mahometanajn amasojn, kredigante, ke ĝi favoras la forpeliĝon de l' turkoj el Konstantinoplo, kio konsistigis baton kontraŭ la aŭtoritato de l' Kalifo, plej alta ĉefo de l' tuta Islamo. Fine, en 1920, la vicreĝo publikigis la Raŭlat *(Rowlatt)*-akton, kiu proklamis la militleĝon en Bengalio k punis kun la plej granda

severo ĉiun ribel- k konspir-agon. La unuanima hinda opinio leviĝis kontraŭ ĉi tiu leĝo; la protestkunvenegoj multobliĝis en la tuta lando k servis kiel preteksto por subprem-agoj, speciale por la terura buĉado de Amritsar, kie la trupoj de M. Odŭajr *(M. O'Dwyer)* k de l' brigadestro generalo Dajr *(Dyer)* atakis sen provoko kunvenon el 2000 viroj, virinoj k infanoj, k mortigis el ili plurajn centojn.

De tiam ĉiu kunlaborado kun Anglio fariĝis neebla, k la nacia Kongreso deklaris en sia kunsido de Nagpur (dec. 1920), laŭ la instigo de Gandhi, sian rompon de ĉiuj rilatoj kun la registaro. La hindaj patriotoj devis rezigni siajn britajn titolojn k ordenojn, rifuzi ĉiun oficistan postenon, retiri siajn infanojn de la publikaj lernejoj, vesti sin sole per "kadar" (drapo ŝpinita k teksita hejme), kunamasigi la fremdajn ŝtofojn por fari el ili ĝojo-fajrojn, rifuzi fine partopreni en la leĝdonaj kunvenoj devenintaj el la Reformo. Samtempe Gandhi prezentis tutan programon de sociaj reformoj entenanta la batalon kontraŭ la "netuŝeblo" (kasta leĝo — Red.), penadon por plibonigi la situacion de l' virinoj, la batalon kontraŭ la alkoholismo, fine la revenon al la radŝpinilo, komprenita kiel rimedo por havigi al la malfeliĉa kamparano kromenspezon. Momenton ŝajnis, ke nekontraŭstarebla movado ribeligos Hindion kontraŭ la fremdan estrecon, k ĉe la Kongreso de Ahmedabad en 1921, Gandhi ricevis la plenpovon por gvidi la batalon k prepari movadon de civitana malobeo, kondukontan, per laŭgradaj agoj, al ĝenerala rifuzo de impostpagado. Sed, tumultoj eksplodis baldaŭ en la tuta lando; perfortagoj plenumiĝis; k oni scias kiel, sekve de l' tragediaj okazoj de Ŝaŭri-Ŝaŭra, kie la popolo mortigis la anglajn policistojn, Gandhi ordonis la haltigon de l' batalo.

Depost 1922 la politiko de l' Kongreso estis sufiĉe hezitanta; diversaj metodoj estis sinsekve elprovataj k forlasataj, k fine oni revenis en 1928 al la sama punkto, kiel en 1921, sed kun almenaŭ la unueco k la agopovo, kiun Gandhi sukcesis realigi:

1. Gandhi favoris politikon de radikala ne-kunlaborado, inkluzive la rifuzo kunlabori ĉe la leĝdonaj kunvenoj; post lia enkarceriĝo, lia posteulo ĉe la gvidado de l' Kongreso, C. R. Das, deklaris sin por la revolucia parlamentismo, k la Kongresanoj eniris la kunvenojn por tie fari sisteman obstrukcon k malhelpi ilian funkciadon; la *Svaraj*[1]-partio estis tiam formata k ĉe la kunveno de Belgaum ĝi estis rajtigata reprezenti la Kongreson ĉe la nacikunvenoj. Dum la elektoj de 1923 la *svaraj*-anoj konkeris multajn sidlokojn, eĉ la plimulton en du provincoj same kiel ĉe la nacia Kunveno; sed kiam necesus apliki la sisteman obstrukcon, pluraj gvidantoj rifuzis tion k deklaris sian favoron al politiko de "respondeca kunlaborado". Ĉe la elektoj de 1926 pluraj partioj vetbatalis pri la voĉoj; la liberaluloj reprezentis la grandajn anglemajn industriistojn k la financistojn; la sendependuloj entenis la influhavajn personojn (posedulon aŭ etkapitaliston), kiuj ne sentis la bezonon, por esti elektataj, sin prezenti sub la etiketo de partio, tiel kiel la mahometanoj malmulte avidaj aliĝi al Kongreso preskaŭ ekskluzive hinda; la

[1]) Svaraj = memregado.

svaraj-anoj parolis je la nomo de l' Kongreso; la naciistoj fine estis ekskongresanoj rifuzantaj de nun praktiki la obstrukcon. La *svaraj*-anoj perdis kelkajn sidlokojn je profito de l' sendependuloj k de l' naciistoj, ke ne plu havante sufiĉan politikan forton, ili devis rezigni je la obstrukco k kontentiĝi formi en la kunveno opozician parlamentan grupon.

2. Dua provo, tiu de l' konstitucia opozicio, estis tiam farata k ankaŭ ĝi donis nur elreviĝojn. Du gravaj aranĝoj, la doganleĝo k la monreformo, estis voĉdonataj de la nacia Kunveno kontraŭ la volo de l' granda plimulto de la hinda publik-opinio; sed la registaro povas preskaŭ ĉiam akiri malfortan plimulton, dank' al la voĉoj de l' membroj nomitaj (1/3), kreolaj k mestizaj reprezentantoj, k kelkaj mahometanaj deputitoj; kiam ĝi ne havas la plimulton, la plenumpovo cetere havas la liberon (k ĝi uzis ĝin ripete) deklari ian demandon urĝa k fari tuj decidon perdekretan. La sperto do montris, kiel ĝin antaŭvidis Gandhi, ke la reformoj de 1919 estas neaplikeblaj k ke ilia rezulto estis malfortigi la nacimovadon starigante unu kontraŭ la aliajn ĝiajn diversajn frakciojn.

La nomiĝo de l' Komisiono Simon en 1928 cetere realigis denove la kvazaŭunuanimecon de l' hinda opinio; ĉi tiu komisiono, kiu, laŭ la leĝo de 1919, devis esti elektata post dek jaroj da aplikado de l' reformoj por fari rekomendojn pri la estonta regularo de Hindio, entenas ekskluzive la deputitojn de l' brita parlamento; la hinda opinio konsideris la escepton de l' hindoj kiel insulton k la plimulto de l' partioj decidis bojkoti la komisionon Simon. La Kongreso de Madras en dec. 1928 elektis krome mem alian komisionon preziditan de la *svaraj*-gvidanto Motilal Nehru, al kiuj ĉiuj politikaj ĉefoj hindaj estas alvokitaj kunlabori; tiu ĉi komisiono estis komisiata ellabori konstituci-projekton k ĝin antaŭmeti sekvantan jaron al Konvencio el ĉiuj partioj. Ĉi lasta okazis en dec. 1929 en Kalkuto; la raporto Nehru prezentis konstituci-projekton inspiritan de l' aŭstralia ekzemplo, k akceptis sekve duon-memregan *(dominion)*-regularon, kiu entenis la ĉeeston ĉe ĉiu nacia aŭ provinca kunveno de angla guberniestro havanta la rajton de l' malsankcio. Sufiĉe multnombra frakcio de l' kunveno, gvidata de la propra filo de l' prezidanto, Jahavarlal Nehru deklaris sin kontraŭ la raporto k postulis la kompletan sendependecon; fine kompromiso estis realigata de Gandhi; k ultimato estis sendata al Anglio minacpostulante konsenton al *Dominion* (duon-memrego), aliokaze je la 1. januaro 1930 la plena sendependeco estus proklamata, k la movado de ne-kunlaborado, kiu irus ĝis la civitana malobeo k la impostpaga rifuzo estus reprenata, kiel en 1921. (Daŭrigota.)

A. Filip (Philip).

El la franclingva revuo "Eŭropo" (Europe), 15. 3. 1930, tradukita.

Socipolitikaj Notoj

En Lotaringio, kie 200 mil proletoj (el kiuj 60% enmigrintoj rekrutitaj malproksime) laboregas en la fer- k karb-minejoj, la eŭropa pezindustrio trovis koncentropunkton. Kiom nacie intermiksitaj estas la tieaj laboristoj, montras jenaj nombroj: El 25 mil laboristoj okupitaj en minejoj k metalurgio de Luksemburgo 11 mil estas alinacianoj, — 4100 italoj, 3400 germanoj, 1620 belgoj, 750 francoj k 1130 poloj, hungaroj, aŭstroj, rusoj ktp. Tiu ĉi miksiĝo de naciecoj k lingvoj kontraŭstarigas konsiderindajn malhelpojn al la varbado porsindikata. Apenaŭ 10% de la laboristoj sindikataniĝis. Por efike kontraŭagi al tiu priplorinda stato, la Amsterdama Internacio konsistigis freŝdate tielnomatan "kvarlandan" Komitaton inter sindikataj unuiĝoj el Francio, Germanio, Belgio k Luksemburgo. Tiu komitato provos varbi en sindikatojn la fremdlandajn manlaboristojn, finance helpata de la Internacioj profesiunuiĝaj minista, konstruista k metalista, kiuj estas ĉefe interesataj pri la sukceso de tiu varbado. — Sed por forigi la malsamlingvecon nenio estas entreprenata. *H.*

*

En Bavario apud la limo ĉeĥoslovakia troviĝas la porcelan-industria urbeto Selb. El la ĉ. 6 mil gelaboristojsalajruloj en porcelanfabrikoj granda nombro estas maldungita, kiu nun pligrandigas la 3-milionan amason da senlaboruloj en Germanio. Laboristoj loĝantaj en najbaraj urbetoj k vilaĝoj ankaŭ trovas en Selb-aj fabrikoj panakiron, inter ili multaj el ĉeĥoslovakiaj lokoj. Ĉu estas prave, ke "fremduloj" forprenu la panon de la germanoj? Tiel eĉ rezonas senpripense *laboristoj.* Sekve, la "fremduloj" unue estas forpelitaj el laborejo. Laŭ gento k lingvo tiuj ĉi ĉeĥoŝtatanoj estas germanoj, k en multaj kazoj ili dum jardekoj forvendis sian laborforton al germanaj ekspluatantoj. La hazardo, ke ili loĝas ĉe landlimo, pligrandigas ilian mizeron, ĉar ili ne ricevas ŝtatan monsubtenon. Do, for la limojn! *(2419, Selb).*

*

La artikolo de K-do Gross (1899) en n-o 281, pĝ. 238, pri "fidindo de informoj" postulas klarigon. Efektive ambaŭ de tiu K-do cititaj artikoloj pravas. Laŭ labortarifo la meza labortempo en Germanio estas semajne 48 horoj. Sed la tarifo permesas kromhorojn. Tial la ekspluatistoj eluzas tiun ŝancon k devigas la laboristojn labori 60—70 horojn semajne. La sindikatoj, ligitaj per tiu ĉi tarifo, ne povas aŭ ne volas kontraŭbatali. Do, K-do 3018 citis la surpaperan, k mi la realan labortempon. *R. Rössler (11 297).*

Lernu de la klasaj kontraŭuloj!

En Vieno estis fondita "Kontraŭmarksisma Komitato", kiu celas unuigi ĉiujn organizojn batalantajn kontraŭ la "marksismo" en Aŭstrio. La nehaltigeblaj progresoj de la laboristaj partioj, la penetrado de socialismaj ideoj eĉ en montarajn vilaĝojn k la daŭra laboro de la socialdemokrate administrata komunumo de Vieno jam komencas timigi la burĝaron. La kapitalistoj ofte havas pli certan klasinstinkton ol la proletaro, ili komprenas la valoron de organizado k ekformas remparon kontraŭ la socialisma movado. Ke nur la unueco ebligas la sukceson, tiun sekreton ili precize scias. Se la proletaro ne same agas — des pli bone. Entreprenistoj sen diferenco de la religio, kristanaj fabrikposedantoj k hebreaj bankistoj brako en brako, naciemuloj, kredemuloj k faŝistoj, ĉiuj kuniĝas sub la devizo de l' "kontraŭmarksismo". Ili nur konas unu malamikon: la laboristaron. Ho, ili tute ne deziras la klasbatalon, ili nur ŝirmas la okcidenteŭropan civilizon kontraŭ la bolŝevisma danĝero. Sed ili liveras la plej klaran ekzemplon por la klasbatala pensmaniero de la burĝaro. *F. S., Vieno.*

Kamenskoje

Decembro 1929

Kantebla laŭ la melodio en la SAT-Kantaro n-o 27: Redonu mian monon!

El rusa urbet' Kamenskoje
Aŭdiĝis ĝojiga inform':
"Preĝejoj nun ĉiuj fermitaj,
Finiĝas ĉiel-kloroform'!"
Kamenskoje estu modelo por ni, por ni;
Kamenskoje ja estu modelo por ni!

Decidis la urbo racie:
"Ne plu religia nebul'!"
Gefratoj, pro via progreso,
— Jen nia elkora gratul'!
Kamenskoje estu modelo por ni, por ni;
Kamenskoje ja estu modelo por ni!

La "Liberpensuloj" tutmondaj
Fieras pro via sukces';
— Imiti la rusajn gefratojn, —
Nun estu por ni la promes'!
Kamenskoje estu modelo por ni, por ni;
Kamenskoje ja estu modelo por ni!

J. Burger (601)

Letero el Bulgario

En Bulgario la laborista movado kutimiĝas vivi en eksterleĝeco. La revoluciaj organizoj ja estas malpermesitaj, posedo de kluboj, aranĝo de kunvenoj ktp. Ofte la policanoj arestas tutan kunvenantaron k devigas en policoficejo subskribi dokumenton pri "neleĝa" kunveno, kio signifas monpunon. Dum la tabaklaborista striko en Haskovo ekz. estis subskribataj 2000 tiaspecaj dokumentoj — po 2000 bulg. levoj (ĉ. 15 dol.) ...

La laborista klaso ne posedas civitanajn rajtojn, nur tiajn, kiaj estas utilaj por la reganta klaso: pagi regule ĉiujn impostojn sen protesto, soldatiĝi por gardi la parazitojn, militi por amasigi posedojn al la riĉularo. Sed la laboristoj ne rajtas defendi siajn propr-ajn interesojn. Unu ekzemplo: Kiam antaŭ 3 monatoj la proleta pedagogo. T. Pavlov forlasis la malliberejon, li intencis paroli publike. Loko k dato estis fiksitaj. Multaj proletoj alvenis, k la loko estis plenplena. Sed policanoj-provokistoj intervenis, malpermesis la paroladon k arestis multajn personojn, kiuj protestis.

Laboristaj gazetoj estas akre cenzurataj. Tiucele troviĝas en la presejoj, kie tiaj gazetoj estas presataj, ĉiam polic-kontrolisto. Li portas la pretan ekzempleron al prokuroro, kiu post unu, du semajnoj decidas pri ĝia sorto. Sed ankaŭ la policanoj ofte mem havas rajton cenzuri, konfiski, malhelpi aperon. La antaŭe aperintaj revoluciaj gazetoj tute ne plu povas aperi. Nur la oficiala organo de Lab. Partio ("Robotnice Delo") eliras monate unu fojon (ĝi estas intencita kiel ĉiutaga gazeto!). En la centra malliberejo de Sofio kuŝas 80—100 redaktoroj de lab. gazetoj. Nuntempe redaktantoj mankas por la centra organo pro sinsekvaj arestoj.

La faŝistaj sekretpolicanoj postsekvas k persekutas sindonemajn, aktivajn, pli klerajn laboristojn. Tiel ili per teroro atingas limigitan legadon de la lab. gazetaro.

Arestoj al Plovdivaj junkomunistoj

Antaŭ du monatoj la Plovdiva polico sukcesis malkovri junkomunistan sekcion en la urbo, ĉar unu membro estis kaptata en la momento, kiam li surgluis afiŝon. Poste oni arestis ankoraŭ ok personojn. Dum la traserĉo en domo de komjunulo la policanoj eltrovis sekretan presejon. Unu junulo intencis jeti sin el la fenestro, sed estis malhelpata k arestata. Preskaŭ ĉiuj estis kruele batataj en la policoficejo. Nuntempe ili troviĝas en la malliberejo. Inter la junuloj estas du SAT-anoj.

Malgraŭ tiuj registaraj agoj la laborista movado en Bulgario vivas k vivos tiom longe, kiom ekzistos laborista klaso. *Bulgarano.*

La komunuma loĝej-konstruado en Vieno

Vieno (kun 1 800 000 da loĝantoj) estas la plej granda urbo administrata de socialistoj, kiuj posedas la dutrionan-plimulton en la urbkonsilantaro. La laboro de la novaj administrantoj estas konata en la tuta mondo pro la reformo de la lernejo (enkonduko de modernaj instrumetodoj), pro la verkoj de la socia prizorgo por infanoj k maljunuloj, pro la konstruado de grandaj banejoj k nelaste pro la grandiozaj popolaj loĝejoj.

Ĉiujare "pligrimas" multaj fakuloj, scienculoj k funkciuloj Vienon por studi la cirkonstancojn k eble imiti ilin en la patrujo. Estimataj gazetoj konfesas la modelan, laŭdindan agadon de la Viena komunumo; la progresojn de la batalo kontraŭ la mizero substrekas eĉ burĝaj jurnaloj — en eksterlando.

Kiel la komunumo ebligas la konstruadon de la popolloĝejoj? Precipe per imposto, kiun devas pagi ĉiu loĝanto k kiu estas gradigita laŭ la amplekso de la loĝejo. Riĉuloj pagas altegan sumon, laboristoj nur tre malmulte. Ankaŭ ekzistas apartaj impostoj por luksaj gastejoj k kafejoj, varieteoj, amuzejoj k teatroj, kie estas vizitantoj unuavice burĝoj.

El la rezultsumo de tiuj impostoj la komunumo ĝis nun konstruigis 38 204 loĝejojn, por kies konstruado oni uzis 607 868 vagonojn da materialo (brikoj, sablo, cemento), tio estus vagonaro de Vieno ĝis Siberio. Kompreneble la loĝejoj estas moderne instalitaj k havas elektran lumon, gasfajrujon k propran necesejon. Dum la venontaj 5 jaroj la komunumo intencas denove konstrui 30 000 loĝejojn k krome 1 600 loĝejojn jare, se la registaro donas subvencion.

Ĉar la socialdemokrataj administrantoj de Vieno klopodas krei homindajn loĝkondiĉojn por la popolo, la burĝaro furiozas k minacas per la faŝismo. Sed la komunumo trankvile daŭrigas sian laboron, kiu kaŭzas la atenton de la tutmonda laboristaro por la "Ruĝa Vieno". *F. S., Vieno.*

FAKTOJ SEN KOMENTOJ

Ankaŭ la japanoj artefaras novan alfabeton

En Japanio fortiĝas tre vigla movado por la romanigo de l' skribo. Miloj da lernantoj scias skribi sian lingvon per latinaj litertipoj. La nombro da adeptoj de tiu ĉi reformo kreskas konstante. La ĉinaj litertipoj, kiujn ĝis nun aplikis la japanoj, estas longaj k malfacile ellerneblaj. Studi ilin estas privilegio de malplimulto. La amaso de l' popolo ne povas instruiĝi. Dum la ĉina skribo daŭros esti studata en Japanio de specialistoj kleraj, la latinigita japanlingvo, facile legebla, fariĝos la kuranta, de ĉiuj akirebla lingvo. Nur la ortografio de l' japanaj vortoj en latinaj tipoj restas ankoraŭ fiksenda. Diversaj solvoj estas proponitaj. Oni facile interkonsentos. Feliĉaj la japanaj infanoj, al kiuj la nuntempaj gramatikistoj preparas racian, simpligitan ortografion, sen esceptoj nek malregulajoj. *P.*

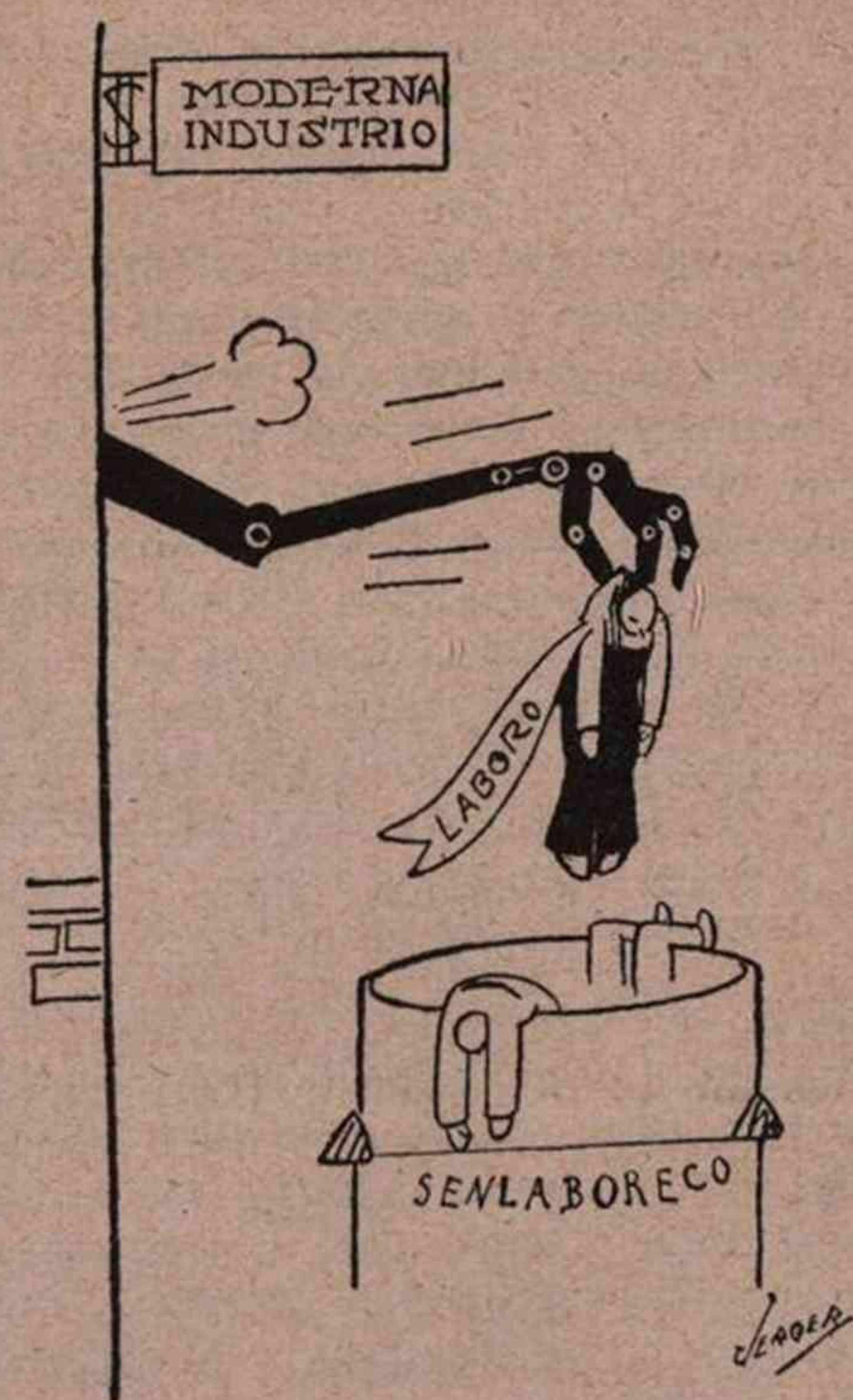
Mastroj mokas pri senlaboruloj

En n-o 19 de "Arbeitgeberzeitung" (Gazeto de l' labordonantoj), aperanta en Germanio, ni trovas jenan ironian versaĵon: *"Stampo"-kanto*[1]. La vivo nuntempa estas plezur' — en tia bela mondo; ja sufiĉas "stampigi" nur — por ricevi monon. Kial do labori, se pagata estas — ankaŭ la nenionfarado; al la stultuloj ĉiam restas — laborego k ŝvitado. Tial — karaj 'stampo'-fratoj — vivu kiel senzorguloj; estas devo de la ŝtatoj — zorgi pri la 'stamp'-pensiuloj." Komento al tiu provoko estas superflua.

(Esp-igis H. Simon, 6604).

[1] En Germanio la popolo diras "mi stampigas" por esprimi: "Mi estas senlabora, k tial mi iras por kontrolo, por stampigi la kontrolkarton." Ĉar kutime ĉe la kontrolado de l' senlaboruloj la kontrol-oficisto metas stampon sur la kontrolkarto.

Por nia distro

La magistrato konsilas ...

"Senlaborulo saltis en la akvon! Kion vi intencas fari?" — "Jes, oni devas aranĝi ion! Estas jam la tria fojo dum unu semajno! Oni devas malhelpi tion! Ni starigu policiston sur la ponto!" *Trad. 3018.*

PLUO PRI LONDONO

La interesa artikolo en "S-ulo" n-o 283 instigas min skribi miajn pensojn pri Londono.

K-doj, kiuj vizitos nian ĉefurbon dum aŭgusto, vidos altajn novajn konstruojn, belajn butikojn, k popolamasojn kuregantajn tra la stratoj, k eble, sen imagopovo — ili ne vidos pli multe.

Londono, malgraŭ sia bruego k vivado, estas civito el fantomoj — fantomoj de la malbona, malĝoja estinto. Imagu pri tiu malgranda kvadrat-mejlo, nomata "La Civito", kies pavimoj neniam ripozis de la paŝbruo de multaj generacioj, kies muroj ne ĉesis eĥi la ekscitajn voĉojn de homaro dum 2000 jaroj.

Oni diras, ke fantomoj revizitas la lokon de siaj pasintaj krimoj, do, certe ĉi tiu civito estas fantom-vizitata, ĉar dum multaj jarcentoj estas faritaj krimoj sennombraj, portintaj malĝojon k subpremon al la tutmondo.

La komenciĝo de Londono ne estis hazarda afero, la kreskaĵo ne ebliĝis aliloke. Naturo k homaj bezonoj difinis la lokon por la granda kunvenejo. La rivero Tamizo (Thames) devis esti transpontigata en loko plej proksime al la maro, kie ponto estis konstruebla. Tio decidis pri la lokiĝo de Londono. Ekzemple *Ŭatling*-strato *(Whatling Street)*, la granda vojo, laŭ kiu la romanaj legioj marŝis norden, devis transiri la ponton de Londono. Komprenebie urbeto elkreskis ĉirkaŭ la pont-transiro por plenumi la bezonojn de venantoj k foirantoj. El tiu malgranda negoc-urbeto divolviĝis la vasta konstru-amaso, kiu nun kovras preskaŭ 160 kvadrat-kilometrojn.

Mirinda Londono — plena de fantomoj — poetoj k filozofoj sennombraj vivis k malsatis en ĉi tiuj stratoj. Kruela Londono — pli granda vet-infero ol Monte Karlo — la centro de la ora "araneaĵo" el malvero, kiu interkonfuzas la tutmondon.

Starante apud Londona ponto oni estas troŝarĝita per pensado pri la estinto! Ĉie fantomoj! Trans la malnovan ponton iris la reĝino Elizabeto kun siaj gajaj bravuloj al la Globa teatro por aŭdi la lastan ŝercaĵon de Ŝekspir aŭ Ben Ĝonson (Ben Jonson), por filozofii kun Hamleto aŭ ridi kun Falstafo.

Vidu malantaŭ la rivero tiun grizan antikvan fortikaĵon. Tie suferis k pereis ambaŭ, la nobluloj k la fiuloj. Tie la saĝa k bona Tomaso More (verkisto de "Utopia") atendis kun trankvilo sian morton, same kiel Sokrato. Tie Valter Rale (Sir Walter Raleigh) pasigis siajn lastajn tagojn, verkinte la Historion de la Mondo. Eĉ ĝis la granda milito la tragedio ne ĉesis — tiam la muroj de la Turo *(Tower)* ofte resonis de la pafado, kiu finis la vivojn de homoj kontraŭstarantaj al la registaro.

Jen estas alta kolono apud ni. Tie ĉesis la granda fajrego, kiu forbruligis la pest-infektajn stratojn de mezepoka Londono.

Promenante ni rimarkas, ke eĉ la strat-nomoj rememorigas nin, ke Londono ĉiam estis la civito de financaj entreprenoj. Ĝi ĉiam bonvenigis la fremdulon, kiu alportis la monon. Ĉi tie la hebreoj ne estis persekutataj kiel ofte en aliaj landoj, se nur ili posedis sufiĉe da moneroj.

VIKTORIA TURO

Lombard-strato, jam bank-kvartalo, nomiĝis tiel, ĉar ĝi estis la kolonio de tiuj ruzaj monpruntistoj de la Sudo, kies blazono — la tri oraj globoj — nun estiĝis la signo de la hipotek-makleristoj.

Irante okcidenten, ni povas imagi Ĉipsajd *(Cheapside)* el epoko, kiam la memfida burĝaro de antikva Londono vivis k movis sin pompe inter siaj antaŭlignaj (? Red.) domoj k la interŝanĝ-halo. Ĉiu burĝo estis ano de sia propra kostumita anaro aŭ gildo, k unuiĝinte ili spitis la reĝon mem. (Por montri la postvivadon de antikvaj institucioj: la malnovaj civit-anaroj ankoraŭ ekzistas. La aŭtoro konis dikventran memkontentan viron, kiu estis civit-magistratano k granda komercisto, k li fiere apartenis al la anaro de barbiroj! Tia estas la absurdo de l' temp-eraroj.) Hodiaŭ la metiunuiĝo estas la malbona sonĝo de la kapitalisto. La mezepoka komercisto plendis pri la metiistaj bandoj, kiuj konsistis el metilernantoj, komizoj ktp. k tenis en teruro la civiton per siaj petolaĵoj k tumultaj ribeloj kontraŭ la estraro.

Ĝis la fino de nia diskutado pri antikva burĝaro ni atingis Smithfild *(Smithfield)*. Multe da malfeliĉaj fantomoj premas ĉirkaŭe. Ĉi tie la sekvantoj de la milda Jesuo bruligis unu la alian. Ni tute ne admiras tiujn religiajn fanatikulojn, sed kelkaj inter la martiroj estis pli grandaj ol ilia religio k estis la liberpensuloj de sia tempo.

Smithfild ne estas bela aŭ interesa loko hodiaŭ. La granda viand-vendejo, la malsanulejo (Hospitalo de St. Bartolomeo) k la brumovado de moderna Londono ne forkondukas al romantiko. Sed tre interesa historio okazis ĉi tie. Reve ni reiru al fatala tago, la 15-a de junio 1381. Tiam ĉi tiu placo estis la kunvenejo de 30 mil armitaj laboristoj k kamparanoj, kiuj renkontis la reĝon por postuli la rajtojn de liberuloj, ĉar la nobeloj penis restarigi la servutecon. La civito estis tute en la manoj de la ribelantoj, k ili povis ordoni kondiĉojn. Certe la tiranoj tremis en siaj ŝuoj pro la unua suprenleviĝo de l' angla proletaro. Sed kio estas la cerboj de la simplaj kampuloj kontraŭ la ruza perfido de reĝo k leĝistoj? Tiu granda armeo disiĝis, ili estis tute satigitaj per malplenaj promesoj. La kuraĝa gvidanto Ŭat Tajler *(Wat Tylor)* estis perfide mortigita de la ĉefurbestro de Londono k la reĝo denove dormis sen timo. Kiam la burĝaro diskutis kontraŭ alia reĝo en la jaro 1649, ili uzis hakilon kiel argumenton, k ĝi tute konvinkis la reĝon. Niaj rusaj k francaj K-doj memoru, ke ili ne estis la unuaj, kiuj donis tiel akran medikamenton al siaj reĝoj.

Baldaŭ ni iros al la lumoj k ridado de Pikedile (Picadilly), sed unue ni certe devas viziti lokon, kelkajn paŝojn for de Smithfild, kiu sendube estas fantomvizitata. Mi bone memoras la malnovan malliberejon de Nuget *(Newgate)*; en la griza ŝtonmuro estis la fera pordo, tra kiu la kondamnitoj estis kondukataj al la pendigilo. Hodiaŭ la ĉefa krima juĝejo staras tie, sed oni ne povas forgesi tiun malnovan malliberejon — tiel bone konatan kiel la Bastij — simbolo de kruda malhumano de feŭdismo. La nova kapitalismo, kvankam ĝi estas kruela, plenumas la aferon per pli subtilaj metodoj. Ĉe Nuget en pasintaj tagoj oni ofte aŭdis la teruran tondradon de la veturilaĉoj portantaj malĝojajn aĉulojn al Tajb'n *(Tyburn)*. Jen staris la abomena figuro de la ekzekutisto, la ĉirkaŭa amaso akompanis la kondamnitojn sur la mortvojo per malĉasta ŝerco k diboĉa ridado, dum la mortsonorilo funebre sonoris de Sankta Sep'lka *(Sepulchre)*. La preĝejon vi vidas trans la vojo.

Oni povas paroli pri tiuj fantomoj de malnova Londono dum multe da horoj, sed eble vi nun havas sufiĉajn fantomojn k deziras reveni al la Londono de rapidaj aŭtomobiloj k ekbrilantaj lumoj. Mi tute konsentas k mi estas kontenta, se mi povis konvinki vin, ke kvankam Londono ne estas bela urbo, ĝi estas tre interesa loko k eble entenas pli da homara historio ol aliaj urboj. Cetere al fremdaj SAT-anoj, kiuj ne ŝatas fantomojn, ni povas promesi la vivan kamaradecon de la britaj anoj.

Edwin G. Dunn (13 969).

DU TAGOJ EL MIA VIVO

Frumatene, je la sesa, sonas la vekhorloĝo. Ĉiam ankoraŭ laceta, mi ellitiĝas min. Lavinte, vestinte min, mi englutas la jam antaŭvespere pretigitajn panerojn, k per biciklo rapidas al fabriko. Tie, de la sepa k duono, ofte jam de la sesa k duono ĝis la deksesa posttagmeze mi prilaboras metalon — laŭ pecpago laboregas — ĉiam ripetante la samajn pezajn movojn: turni k tranĉi 4,5 mm-metalfadenon, laborakirante, se mi rapidegas, proksimume 30 mark. (=7 dol.) dum unu semajno. En la fabriko bruadas la maŝinoj, tondras la radoj, frapegas la marteloj tiel laŭtege, ke neniu povas aŭdi la alian. Kiam fine vespere la maŝinoj haltas, ni ĉiuj ŝajnas surdaj . . .

Lacege la laboristoj hejmeniras. Hejmen? Mi loĝas kiel multaj el miaj kun-laboristoj en luita ĉambro. Tie mi unue refreŝigas k radikale lavas min de l'kapo ĝis la piedoj. Estas ĉiam necesege! Ĉar la maŝinoleo penetras ĉien.

Refreŝigite, mallacigite, mi renkontas en proksimo Gek-dojn k ni kune manĝas, interŝanĝante la laborspertojn k babilante pri la lastaj jurnalsciigoj. Tio estas la plej agrabla horo de l' tago.

Tiam, leginte la gazetojn, komenciĝas mia vera taglaboro: domagitado, politikaj kunvenoj, kursoj, vizitoj, korespondoj, legado, lernado k instruado, ĉiam ia celado klasbatala, al socialismo.

Nur malofte mi enlitiĝas antaŭ la 24-a, por denove, ĉiam ankoraŭ iom laca, esti vekata de la tintanta vekhorloĝo . . . Tia estas mia vivo vintre, kiel metallaboristino.

Laborist-infanhejmo en Norda Germanio

Kaj somere? Aŭdu kiom diferenca!

La sonorilo sonoras je la sepa. Ho kiel ĝoje 12 paroj da piedetoj eksaltas el litoj k kune kuras al rivereto! Tie ni lavas nin, gimnastikas, k ridante, kantante remarŝas hejmen, al nia laborist-infanhejmo, kie flirtas malproksimen videbla ruĝa flago.

"Nun rapide vestu vin!" Mi mem, la hejm-"patrino", finpreparas matenmanĝon. Vaporanta freŝa lakto k montoj da pano baldaŭ kovras la tablon, k je la dua sonoro alkuras ridante, babilante nia eta aro.

"Kion ni kantos?" Ho, kiom da diversaj proponoj! Sed la "eta ruĝa trumpetisto" ĝenerale estas preferata . . .

Kantinte ni plenapetite matenmanĝas.

Tiam al laboro! Ĉiu, eĉ la plej malgranda pioniro havas taskon: Ni litordigas, ejojn purigas, brosas, manĝilaron lavas, akvon alportas, ĝardenlaboras, legompreparas, terpom-senŝeligas ktp., mi mem ĉi tie k tie helpanta, gvidanta. Tiel baldaŭ nia tagmanĝo estas preta.

Post finitaj taskoj, ho kiajn belajn ludojn ni ludas! El sablo kasteloj k kavernoj estas konstruataj, k eĉ ŝipoj kun granda masto k littuk-velo k direktiloj k padeliloj! Kaj vidu la memkonstruitajn benkojn de la infanoj, ilian balancilon!

Kiam estas varmege, ni dum horoj banadas k ludas ĉe la riverbordoj. Kaj ĝoje, malsata ni rekuras hejmen, kie kantinte ni tagmanĝas.

Poste, du horoj da ripozo! Kelkfoje mi legas aŭ rakontas historiojn, sed ĝenerale ni ĉiuj dormas, lacigitaj de la akra kampaero.

Refortigitaj per la dormo ni kantante migras tra la erikejo, tra arbaro, tra kamparo, la muzikantoj antaŭe. Ie, kie estas belege, ni haltas k ekludas nian ekscitan arbarludon: "ĉasisto k leporoj".

"Leporo, kie vi estas?" — "Ĉi tie!" ĉiuflanke eĥosonas, nur ne tie, kie serĉas la ĉasisto . . .

Malantaŭ arboj, arbustoj, en kavernoj, eĉ supre sur plej altaj arboj la leporoj sin kaŝas, kaj estas ĝenerale tempo por iri hejmen, kiam la lasta ruza sinkaŝinto fine estas eltrovita de la ceteraj serĉantoj . . .

En lastaj radioj de la malleviĝanta suno ni banas nin (ŝparas vesperlavadon!), k kantante, babilante la ĝojantoj hejmeniras. La dejorantoj rapide preparas manĝaĵon: lakton, nuksojn, fruktojn, panon, k post manĝo, ordigo alvenas nia plej ŝatata taghoro, kiam ni kune legas iun belan libron aŭ interrakontadas historiojn ĉe kandelbrilo . . .

Mallaŭte ni enlitigas nin, mallaŭte ni kantas nian rusan dormkanteton:

INTERNACIISMO — KOSMOPOLITISMO[1]

Ekzistas nuntempe en la mondo du tre malsimilaj skoloj pri la pacifisma penado. Ili estas tiel malsamaj, ke mi povus prefere konsideri ilin kiel kontraŭajn unu al la alia ol kiel estantajn en ia kooperado. Ili povas esti distingitaj je du skoloj: la internaciisma k la kosmopolitisma. La unua skolo estas nomata internaciisma, tial ke ĝi fundamente staras sur la kredo, ke la ŝtatoj k nacioj, kiuj estas hodiaŭ agnoskitaj, reprezentas homajn aferojn esencajn k daŭrajn. Sekve, ĝi celas mondpacon per kontraktoj inter tio, kio estas rigardata kiel realaĵo, nome la naturaj k ne forigeblaj dividoj inter la homa genro. La vidpunkto de tiu skolo superregas hodiaŭ en la klopodoj de la pacifistoj; ĝi estas la plej populara, la plej facile akceptebla sen ia socia aŭ spirita ĝeno; vi povas akcepti ĝin k forlasi nenion el viaj kutimoj, el via pozicio k el viaj politikaj asocioj; al ĝi ni ŝuldas ĉiujn tiujn bele k pure sentimentajn Interkonsentojn, Kontraktojn k finajn eksterleĝigojn al milito, per kiuj ni amuziĝas, ĝis la proksima granda milito estos preta nin engluti.

En plena kontrasto kun tiu internaciisma skolo de pacifismo estas la kosmopolitisma, al kiu mi tiras vian atenton k de kiu mi deklaras esti mem tute ĝia disĉiplo. Tiu skolo ne pensas per terminoj kiel ŝtatoj aŭ nacioj, sed per terminoj kiel kosmopoliso, la civito de l' homaro. La kosmopolitismo estas io tute malsama de internaciismo, ĝi estas antagonista al la internaciismo. Ĝi ne vidas la mondpacon kiel ian aranĝon inter ŝtatoj, sed kiel pli grandan homan solidaron, kiu superrajdus la ŝtatojn. Kaj ĝi estas multe malpli mola k komforta pensmaniero k signas multe malpli da popularo k sendanĝereco k facilaj agadoj ol la sentimenta internaciisma skolo. Ĝi estigas tuj la akuzon pri kontraŭ-patriotismo, tiun akuzon, kiu hodiaŭ havas la saman danĝeron kiel denunco pri herezo en la tempoj de religia kredo. Por fariĝi kosmopolito, vi devas denove naskiĝi. Vi devas foriĝi el la movado de mem-kontento de la plimulto el la spiritoj, en kies komuneco vi naskiĝis. Vi devas akcepti la danĝerojn — k estas grandaj danĝeroj — same kiel la malagrablojn de la senantaŭjuĝa memstare pensanta malplimulto. Kaj antaŭ la ĝenerala malaprobo vi devas havi la fortan konvinkon, ke tiu pena k eĉ soleca vojo estas la sole ĝusta, kiu kondukas al la dezirata realaĵo.

H. G. Uels (Wells).

El "La Simpla Saĝo pri Mondpaco" (1929), pĝ. 25, 26 k 27 (Angle: The Common Sense of World Peace). — Esperantigis *Herezulo.*

[1] Necesas rimarki, ke la aŭtoro uzas ĉi tie la vorton kosmopolitismo laŭ ĝia etimologia senco k sekve ĝi samsignifas kiel "sennaciismo". — *Trad.*

"Dormu, knabeto..." Kaj pace, ĝoje, fortigite ekdormas 12 proletinfanoj... Tiel pasas mia vivo somere.

Ĉu vi ne envias mian laboron? Do ankaŭ vi organizu tiajn hejmojn. Ebligu al proletoj, ke ili sendu siajn infanojn en malkaran socialistan hejmon. Multaj estas la ekleziaj, urbaj, burĝaj infanhejmoj, sed la proletaj, socialistaj, liberpensulaj? Oni povas nombri ilin! Do organizu! Laborist-infanhejmo estas pli necesa ol multaj aliaj aferoj, por kiuj laboristo volonte mondonacas. La mono por multaj glasoj da biero aŭ cigaredoj, aŭ por aliaj ne nepre necesaj aĵoj baldaŭ ebligus al proleta organizo fondi infanhejmon, aŭ almenaŭ forsendi la infanojn de l' membroj en socialistan hejmon. (Vidi anoncon en n-o 289!)

Etti Gräffe (11 014).

La kuranta Fak-Paĝo estas prokrastita pro nericevo de l' koncerna materialo ĝis redaktfino de ĉi tiu n-o

DISKUTEJO

Vidu aktualan Japanion!

Kun bedaŭro ni legis n-on 279 de "S-ulo", en kiu oni klarigis la Buŝidon, kiel la animon de Japanio. Ni malkontentas ne pro tio, ke nia gazeto priskribas ian specialan moralprinciparon de l' nacio, al kiu ni apartenas, sed pro la maniero, kiu igas kredi, ke la Buŝido ankoraŭ tenas ian influon super japana publiko eĉ en nuna tempo, k tial estas utile informiĝi pri ĝi por profunde penetri en veran spiriton de japanoj. Denove forta ekzemplo de obstina antaŭjuĝo de l' okcidentanoj, ke la oriento estas ekzistaĵo, io aparta de la okcidento!

Estante verkita en angla lingvo, "Buŝido" de Inazo Nitobe havis ĝis nun multege da legantoj tra la mondo. Tamen la fakto, ke ĝia franca traduko, laŭ la redakta noto de l' artikolo, publikiĝis en Parizo en 1927, tre mirigis nin, ĉar tio montras, ke ĝia tradukinto taksis la libron tute aktuala por la nuna tempo.

Mi ne intencas tie ĉi diskuti pri la enhavo de la verko, sed klarigi, kiam k en kia cirkonstanco la libro estis verkita. Tre notinde estas, ke la unua eldono de la libro aperis en Usono en 1899, ĉar kvarjarojn pli antaŭe Japanio militvenkis Ĉinion, k akiris al si unuafoje memfidon k fieron kiel sendependa ŝtato leviĝanta.

Moderna historio de Japanio komenciĝis de la jaro 1867, kiam okazis la burĝa revolucio, kiu, detruinte la feŭdan reĝimon, rekonstruis la regnon sur kapitalisma sistemo. En unuaj jaroj de la nova reĝimo, ĉefa trajto ĉe nia publiko estis la tendenco ĉiel imiti ĉion ajn eŭropan (kompreneble supraje), ĉar kun naiva koncepto de l' novvekiĝintoj, tiama registaro, aparte entuziasma por popolkleriga tasko, klopodis inspiri al la popolo, ke ili devas kiel eble plej konformigi sin al la moroj k kutimoj de eŭropanoj, se ili deziras sian landon potenca k prospera samkiel unuagradaj ŝtatoj en la okcidento. Reakcio venas, kiam io troiras. For la eŭropanismon! Al nia propra tradicio! Forta voko al japanismo pli k pli vastiĝis ĉe nia publiko, kiam eksplodis la ĉino-japana milito (1894/95), kies finiĝo estis perfekta malvenko de Ĉinio.

Kian grandan signifon materie k morale havis tiu militvenko por Japanio, kiu apenaŭ faris unuan paŝon kiel kapitalisma ŝtato? Japanio, malgranda, malforta lando, kiu restis por dekoj da jarcentoj sub la influo de ĉinia kulturo, nun venkis potencan imperion! Pro kio? Ne nur interlande, sed mondskale eknaskiĝis la postulo, ke ĉio japaneca, ĉiuj antikvaĵoj hereditaj de niaj prapatroj, estu serioze studata per novaj metodo k spirito.

"Buŝido" de Nitobe publikiĝis ĝuste en tiu momento. Tre nature, ke la aŭtoro tro belige k idealisme prezentis la moralan vivon de Samurai. Eĉ se la kompreno mem de l' verkinto pri la Buŝido ne estas erara, pripensu la fakton, ke pli ol tridek jaroj jam forpasis de kiam la libro aperis en la mondo. Tri deko da jaroj! Neniel mallonga tempospaco, precipe en moderna Japanio, kie fariĝis la plej granda metamorfozo tra tuta ĝia historio.

Ruso-japana milito de 1904/05, kiu ankaŭ finiĝis per la venko de Japanio, faris nian landon imperialisma ŝtato. Konforme al grandega kresko de burĝaro kiel reganta klaso, la individuisma ideo, la ideologia defendanto de kapitalismo, penetris pli k pli vaste en nian socion, k venigis ĉe ni florantan periodon de naturalisma literaturo samkiel en Eŭropo en la fino de l' 19-a jarcento.

La monda milito, kiu devigis la tutmondajn proletojn vekiĝi je sia propra situacio kiel subpremataj socitavoloj, ne lasis izolaj japanajn samsortanojn. Forte k profunde ekkaptis la koron de l' vasta popolamaso la socialisma ideo, kiu jam ekburĝonis en nia lando antaŭ la ruso-japana milito. Precipe la tertremego furiozega en 1923, kiu detruis preskaŭ tuton de Tokio, la ĉefurbo de l' lando, estis epokfara en nia socia vivo. Ĉio memoriganta la feŭdan epokon forbrulis, k sur la cindro pli k pli konstruiĝis grandaj domegoj imitantaj usonan stilon. Jen monstra eldonkvanto de primarksismaj libroj. Jen giganta progreso de proleta literaturo. Kaj aliflanke, senhalta prosperado de sportoj, kafejoj, dancado (en okcidentaj manieroj), jam ne parolante la plenan populariĝon de usonaj filmoj, de anglaj noveloj detektivaj ktp. ktp.

Tio ĉi estas la vera bildo pri Japanio, en kiu ni nun vivas. Kaj la Buŝido, formalaperis jam de longe el nia koro tiel malproksimen, kiel la nura mencio de la nomo jam sonas al ni kvazaŭ io kurioza. Nemalofte eĉ en nuna tempo ni vidas la librojn freŝdate eldonitajn aŭ en Eŭropo, aŭ en Ameriko, en kiuj estas enmetataj multe da fotoj aŭ ilustroj kiel tiuj, kiuj prezentas la aktualan staton de Japanio aŭ japanoj, sed fakte ili prezentas nur pasintaĵojn, kies postsignojn apenaŭ povas vidi ni junaj japanoj ĉirkaŭ nia vivo.

Kio estas la kaŭzo? Nur tio, ke la rimedoj, per kiuj la okcidentanoj ĝis nun akiris al si la scion pri Japanio, estis tute malperfektaj. Ĉefe pro lingva malfacilo, eĉ kompetentaj specialistoj pri Japanio en la okcidento malsukcesis kapti veran vivon de nia popolamaso. Kaj la verkoj skribitaj en iu ajn eŭropa lingvo de japanoj mem (ekz. "Buŝido" de Nitobe) estis faritaj plejparte ĉu por defendi, aŭ pledi nian tradicion antaŭ okcidenta legantaro kuriozajon serĉanta (sekve ĉiam en troigita formo de prezentado!).

En Japanio, kiu fariĝis dum duona jarcento unu el la plej potencaj kapitalismaj ŝtatoj en la mondo, el la eta feŭda regno de la ekstremoriento, ĉio transiras tre rapidege. Malnovaj tradicioj, kutimoj, kulto por prapatroj, budhismo — ĉio perdis en nuna momento sian socian bazon ĉe nia publiko, por ke la lasta pli k pli usoniĝu materie k morale.

Kien iros Japanio? La decidan respondon povas doni ni proletoj solaj. Ĉiuokaze ni petas al tutmondaj K-doj, ke vi ne taksu aktualan Japanion laŭ la verko de maljuna profesoro, skribita sub la influo de naciisma spirito forte florinta antaŭ triona jarcento.

R. Kiyomi (13 873), Tokio.

Red. aldono. Se niaj K-doj el Oriento kunlaborus pli aktive al nia gazeto, ni ne emus enmeti priskribon de "maljuna profesoro". Tion ni faris por kontentigi la scideziron de niaj legantoj, kiuj grandparte estas okcidentanoj. Ni esperas, ke estonte ni ne estos devigataj uzi malnoviĝintan materialon, tial ke niaj japanaj K-doj vigle kunlaboros.

Esperanto-Servo

N-o 30 — 4-a jaro Gvidanto k kompilanto: O. BÄSSLER, Ebermayer-Str. 8, I, Leipzig C 1 (Germ.) 24. Aprilo 1930

EL USONO

Batalo inter policistoj k infanoj

211 (Esp.-Servo.) Iun sabaton vespere en mezo de marto, kiam mi revenis el mia laborejo, mi vidis manifestacion de pioniroj-junkomunistoj antaŭ la Hecksher Foundation, kie estas malliberigita pioniro Harry Eisman. Li antaŭ nelonge suferis monatan punon, ĉar li kondukis pionirojn kontraŭ skoltoj. Nun li estas kondamnita je 5-jara karcero, pro partopreno ĉe la manifestacio la 6-an de marto en Novjorko kontraŭ senlaboreco; la manifestacion ĉeestis 110 000 proletoj. La proletaj infanoj, nun manifestante, postulis liberigi sian K-don Eisman k la arestitajn gvidantojn de la marta manifestacio. La infanojn ekatakis policistoj, kiuj batante devigis ilin retiriĝi ĝis domangulo, kie la infanoj ĉirkaŭis policiston batantan infanon. Piedbatoj, vangofrapado, uniform-disŝiro estis la repago al la policisto pro lia brutaleco. La rigardantoj ĝoje ridegis, amasiĝis, k pro kriado aliaj policistoj kurege alvenis k helpis al la atakita policisto. Iliaj bastonoj ekfrapadis sur la kapojn de proletinfanoj k dispelis ilin. Kvin infanojn oni kaptis k enpuŝis ilin en aŭtomobilon ... Ili estas laŭkutime en karcero severe batataj *L. Nagy, Nov-Yorko*

Polico batis siajn klasanojn

212 (Esp.-Servo.) En ĉi tiu urbo loĝantaj rusblankuloj (ukrainaj) kolektis tutajn siajn fortojn k kun 40—50 homoj (10 infanoj, 20 maljunulinoj) proksimiĝis al "Amtorg" (komerca oficejo de USSR). Ili volis manifestacii kontraŭ religi-persekutoj en Sovetio. La junkomunistoj eksciis pri ĉi okazajo k ankaŭ kolektiĝis ĉe "Amtorg". Kiam la kontraŭsovetia manifestacio proksimiĝis, la gejunuloj dum kelkaj minutoj disigis ĝin. Poste ili denove kolektiĝis. Dume la polico alvenis, kiu ne estis informita pri la manifestacio k opiniis, ke estas ruĝaj manifestantoj. Do laŭkutime ekdancis la bastonoj sur la korpojn, dorsojn de la kontraŭrevoluciuloj. Kun sangaj kapoj k kriegante ili forkuris de la soveta komercejo. Dume la geinfanoj, starantaj ĉe domanguloj, ĝojege ridis. *L. Nagy, Nov-Yorko.*

Subprem-preparoj kontraŭ komunistoj

213 (Esp.-Servo.) La kapitalistoj decidis, plene sufoki la revolucian ondon en Usono. La manifestacio la 6-an de marto tre ektimigis la kapitalistan klason. Ili nun preparas persekutadon kontraŭ komunistoj. Whalen, nomata la ĉef-polichundo de la Wall-strato, enketis kun 200 grandaj entreprenistoj k transdonis al ili la nomojn de 300 komunistoj, laborantaj en diversaj fabrikoj. Ili en la fabrikoj faras revolucian propagandon. La kapitalistoj severe volas persekuti en ĉiuj fabrikoj laborantajn komunistojn. Ankaŭ en la lernejoj ekkomencis la terormilito k oni minacis al komunistaj infanoj per eksigo el la lernejoj. Do la kulturo nur ĝis tiam estas bezonata por kapitalistoj, ĝis kiam ĝi servas iliajn interesojn, sed poste malaperu en inferon la tuta lerneja edukado. La polickozakoj organizis ĉiampretan taĉmenton kontraŭ la laboristaro. Sed tio ne povas ektimigi nin, male ... *L. Nagy, Nov-Yorko.*

EL GERMANIO

"Nia" klas-justeco

214 (Esp.-Servo.) En la urbo Regensburg kompartiano metis florkronon sur tombon de partiano k citis el la "Internacio" la vortojn: "Ne la cezar', nek dia volo, la savon portos de l' tiran' — liberon donos al popolo nur ĝia propra forta man'." Oni akuzis lin pro "blasfemo". La distrikta prokuroro proponis kondamni lin al 6 monatoj, la juĝistaro verdiktis punon de unu monato da malliberejo. — Tio estas la fama "*parol-libereco*" en la germana respubliko. *10 596, Nieder-Salzbrunn.*

EL POLIO

Laboristoj postulas laboron k ricevas ... morton

215 (Esp.-Servo.) En fabriko de emajla vazaro, firmao "Olkusz" en loko Olkusz, laboris normale 3600—4000 gelaboristoj. La salajro estis por okhora labortago 4,50—7,00 zlotoj (0,50—0,68 dolaro). En la lastaj jaroj estis maldungitaj maljunaj laboristoj k anstataŭ ili estis dungitaj inoj k junuloj, kiuj faris la saman laboron k nur perlaboris 0,90—1,80 zlotojn (!) por okhora labortago. Dum la lasta duonjaro estis, pro ĝenerala krizo, maldungitaj ĉiudusemajne po kelkcent laboristoj, ĝis la nombro de laborantoj estis reduktita ĝis pleja minimumo. Antaŭ du semajnoj la fidirektoro sciigis al la laboristaro, ke denove li estas devigata maldungi 600 laboristojn, kiuj nur povus labori ĝis 12-an de aprilo. Samtempe li sciigis, ke anstataŭ la maldungitoj estos dungataj aliaj laboristoj kun, kompreneble, novaj laborkondiĉoj (12-hora labortago, forresto de dumsomera libertempo ktp.). La laboristoj protestis kontraŭ tiaj rimedaĉoj k sendis la 9-an de aprilo delegacion al la direktoro "Oto" (la fakta decidanto pri dungoj k maldungoj) kun postulo, reakcepti ilin; aliokaze ili solidariĝos kun la lokaŭtitoj k ekstrikos. La direktoro rifuzis akcepti la delegacion k eĉ ne allasis ilin al la fajfilo por doni signon de komencanta striko. Li telefonis tuj al la polico pro helpo. La laboristoj, sciiĝinte tion, rompis la fenestran vitron de l' direktora loĝejo, ligis la direktoron k volis lin forveturi per veturilaĉo. Sed intertempe alvenis la polico, kiu donis du salvojn al la "ribelema" laboristaro k komencis dispeli la amason per pafiloj, sabroj ktp. La laboristoj kontraŭstaris k nun atakis la policon, kriegante: "anstataŭ morti hejme pro malsato, pli bone estas morti en batalo kontraŭ faŝismo". Ili uzis ŝtonojn, bastonojn k. s., k la polico post duhora batalado devis retiriĝi ... La rezulto: du mortitaj k tri vunditaj proletoj. Sed la faŝismo ne povas malkuraĝigi la proletojn, male, ĝi instigas al plua batalado kontraŭ la sanga diktaturo faŝista de Pilsudski, por pola respubliko soveta, por la finvenko de la proletaro! *Olek.*

EL URUGVAJO

Strikoj en la urbo Montevideo

216 (Esp.-Servo.) En mozaik-fabriko okazis dusemajna striko. La 25-an de februaro la fabrik-direktoro dungis strikrompantojn, kiuj ricevis revolverojn! Strikrompantoj irantaj al la laborejo, ĉe stratangulo estis haltigitaj de strikantoj; la strikrompantoj minacis per revolveroj k kiam ili volis daŭrigi la vojon komenciĝis tumulto k pafado. Kiam policistoj alvenis, unu persono jam estis mortigita k strikrompantoj grave vunditaj. La polico arestis senelekte 8 laboristojn. La 27-an vespere 40 policistoj traserĉis la sindikatejon de la domkonstruistoj k poste fermis ĝin. — Ankaŭ la telefonistoj en Montevideo ekstrikis pro malalta salajro; la entuziasmo ĉe ili estas granda. Oni trovis multloke perforte rompitajn telefonfadenojn. Kun Argentino telefona interparolado ne estis plu ebla. *13 827, Montevideo.*

EL SOVETIO

Viktimo de religia fanatikeco

217 (Esp.-Servo.) En urbo Gorohovec (Sovetunio) estinta fama ŝipkomercisto, nun civitano senigita de voĉdonrajto, en daŭro de deksep jaroj malliberigis en kelo sian filineton alĉenigite, kiu lasta suferis je nerva malsano. Ŝia patro estas sektano. Laŭ leĝoj de la sekto ĝiaj anoj ne rajtas kuraci sin en kuracejo. La malliberigitino troviĝis en teruraj cirkonstancoj. La kelo estis malvasta, malluma, malseka k mucida. Nun Klavdio Semenova estas anim-malsana maljunulino (ŝi jam estas 44-jaraĝa). Laŭ opinio de juĝistara kuracista komisiono ĝis malliberigo ŝia malsano estis negrava. Soveta juĝistaro juste punos la gepatrojn. *Polsky, Stavropol.*

TRA ESPERANTIO

ALVOKO AL LA SAT-ANOJ-ARTISTOJ!

Jam delonge estas planita de ni la eldono de kolora grandformata afiŝo, utiligebla mondskale k kompletigebla ĉe sia malsupro per nomo k adreso de plej proksima informanto. Kvankam ni trovis malmulte da subteno ĉe la LEA, kiuj povus trafe utiligi tian afiŝon, ni tamen ne rezignas je nia projekto. Ni gardas la konvinkon, ke la tutmonda Laborista Esperantista Movado povus tre profiti je tia propagandilo.

Ni do intencas daŭrigi la klopodojn por efektivigi nian planon. Sed kondiĉo pri la sukceso estas la posedo de taŭga desegno. Ĝi devas esti impresa, efike impona, sencoplena, ne parolanta per vortoj, sed per simbola bildo. Unuvorte ĝi devas esti artverko, kapabla encerbigi al la amasoj el la tuta mondo la grandan signifon de

ESPERANTO

k de ĝia aplikilo:

SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA.

Ĉu troviĝos inter la SAT-anoj la antaŭdestinita artisto, kiu kreos la deziratan epokfarantan artafiŝon, uzeblan mondskale?

Certe jes!...

Ni ne rajtas dubi pri tio...

SAT-artistoj! eklaboru, pripensu, kreu, superu unu la alian en nobla arta konkurso. La plej originalan k atentigan projekton ni eldonos. Ni ŝatus havi projektojn por prezenti al la proksima Kongreso, kiu povus elekti inter ili. Rekompencon ricevos la aŭtoro de la elektota projekto.

Ni diris nian deziron; ni konigis nian planon. Ĉu ni trovos helpon? Ni ne dubas pri tio. Ĉiu SAT-ano bone scias, ke ni ne kutimas blufi, sed efektivigas niajn projektojn. En proksima tempo finefektiviĝos nia grava projekto: La Plena Vortaro de Esperanto. Ni povas sekve jam nun ekklopodi por efektivigi alian ne malpli gravan.

SAT-artistoj! eklaboru!... k ekrilatu kun:

DIREKCIO DE SAT

Adreso: 23, rue Boyer, Paris-20-e.

FOR ĈIAN NACIISMON!

Pri propraj nomoj

La diskuto pri personaj nomoj interesas k ilia kripligo k enkonduko de novaj literoj enuigas min. Mi konsultis unu el la "viktimoj", *Upton Sinclair,* kiu loĝas en la apuda urbo Pasadena(-ina), pri la plej taŭga transskribo de lia nomo per esp. literoj. Li elektis "Uptn Sinkler" kun tiu klarigo: "Up estas elparolata kiel en *up* aŭ *cup; ton* kiel mallonga *tn.*"

Ö k ü signifas nenion al miloj da esp-istoj. Uzi iin por esp-igi vortojn estas ridinde. Nia alfabeto eĉ nun, laŭ mia opinio, enhavas tro multe da literoj. Ni simplaj laboristoj preferus simpligon de nia lingvo anstataŭ la malo. Ankaŭ, bonvolu memori, ke ne ĉiuj esp-istoj estas francoj, germanoj, poliglotoj aŭ literaturistoj. Se la intenco per la nuna sistemo, aŭ eble pli prave, manko de sistemo, estas kaŝi la identojn de pritraktataj personoj, oni certe sukcesas.

Jen estas nomoj, B. Traven, Ernesto Preczang, Kurt k Maks el "La Tuta Mondo en Libroj" (n-o 279). Mi nur divenas, ke tiuj nomoj estas espigitaj, sed ne povas esti certa, ĉar nenio montras tion[1]. Al mi tiuj nomoj aspektas "nek bildoj nek fiŝoj". Tio estas eĉ pli vera pri tiaj lingvomiksaĵoj kiel Öptn, Ŝönlank, Dübreŭj k. a. For la naciismon! Skribu Uptn, Ŝonlank (aŭ eĉ Ŝoenlank) k Dubreŭj en krampoj k nur por montri la elparolon. En miloj da nomoj estas nenecese montri la elparolon. Knut Hamsun ekzemple estas tre facile elparolata esp-e. Ankaŭ Hamsun ne estas ia nacia skribmaniero, sed lia propra.

Praktikaj kialoj postulas la nekripligon al personaj nomoj. Supozu, ke mi volas traduki la supre menciitan artikolon en nacian lingvon por iu nacia gazeto. Ĉu tio gravas? Certe. La redaktistoj deziras la korektan ortografion de personaj nomoj k la legantoj faras same. Ne forgesu, ke multaj bone konataj en sia naskiĝlando estas nekonataj eksterlande. Ankaŭ estas ofte tre malfacile, eĉ se oni loĝas en urbegoj, trovi nomojn de proletverkistoj en la burĝaj librejoj.

Antaŭ ĉio, uzu ĉiam la skribmanieron de la persono koncernata, kiu estas la nure korekta. Kaj ree mi esprimas mian malaprobon pri novaj literoj en nia alfabeto. *J. E.*

RED. RIMARKIGO: La enhavo de l' supra artikolo ne pravigas ĝian titolon: ni havas kiel principon meti i n t e r k r a m p o j l a n a c i a n *ortografion; sekve tia nia aranĝo pli bone pravigus la titolon de l' artikolo!*

[1] Ĉar germanaj nomoj ofte skribiĝas laŭ esp. ortografio, interkrampa refoja montro de l' nomoj superfluiĝas. "Kurt" k "Maks" estas antaŭnomoj, kiujn ni kutimas esp-igi sen montro de l' nacia deveno, precipe se ili uziĝas en multaj lingvoj. — *Red.*

Radio-Esperanto-Kurso por komencantoj en Nederlando

Kiel oni jam kelkfoje povis legi en "S-ulo", ekzistas en Nederlando ankaŭ Unuiĝo de lab. radio-aŭskultantoj, nomita VARA. En pasintà jaro la Ned. Fed. de Lab. Esp-istoj dum kelkaj monatoj ĉiudimanĉe prizorgis esp-an kvaronhoron. VARA, kiu baldaŭ akiros 2½—3 plenajn tagojn por elsendi (ĝis nun ĝi havas 8 horojn semajne), nun demandis al nia Federacio prizorgi esp. kurson dum la venonta vintro. Do estas fakto, ke en Nederlando la laboristoj havos propran radio-kurson! Ni jam komencis al la preparo. Krome nia Fed. povos disponi en la somermonatoj pri kelkaj semajnoj ½-horoj por propagandi la kurson, esp-on k pri nia movado ĝenerale, ĉu holandlingve, ĉu esp-e. Niaj kvaronhoroj de pasinta jaro estis granda sukceso.

El tiuj kelkaj linioj la laboristoj povas konstati, kiel utile estas por ili havi propran organizon de radio-aŭskultantoj. La VARA nun havas pli ol 80 mil membrojn k kreskas ĉiutage. Ĝi devas forte kontraŭbatali la burĝan organizon AVRO, kiu elsendas dum 6 tagoj en la semajno. Ĉi lasta nun devas laŭ baldaŭa ministra decido cedi grandan parton al nia lab. organizo VARA. — Lab. radio-aŭskultantoj unuiĝu en ĉiuj landoj, por ke oni ĉie povu elsendi kursojn k propagandajojn por laboristoj. *H. W. A.*

La 15-a Kongreso de Ned. Fed. de Lab. Esp-istoj

En Utreĥt (Utrecht) okazis la 6-an de aprilo la 15-a Kongreso de Ned. Federacio de Lab. Esp-istoj. Ĝi estis bone vizitita; nur kelkaj sekcioj ne estis reprezentitaj. Post komuna kant-

: do de l' "Internacio" la prezidanto, K-do Faulhaber, malfermis la kongreson kun la ĝojiga sciigo, ke jus aliĝis al la Federacio la 25-a sekcio k ke ĝi nun havas 575 membrojn. La Aŭstria Lab. Ligo Esp-ista sendis al la kongreso salutleteron.

Pri la div. proponoj oni vigle diskutis. Laŭ propono de la flandraj K-doj oni ŝanĝis la nomon de la Federacio tiel, ke ĝi estonte nomiĝos "Federacio de Lab. Esp-istoj en la regiono de la nederlanda lingvo." Estis decidate, ke la maja n-o de "Laborista Esperantisto" aperu en holanda lingvo kun propaganda enhavo. La aliaj proponoj rilatis plibonigojn de la statuto, de la organo, eldonon de leterpapero ktp. Buĝeto por 1930 kun spezo de 1734 guldenoj (preskaŭ 700 dolaroj) estis aprobita. Kiel sekretarion oni elektis K-don A. Veen, Jan van Galenstr. 251 — III, Amsterdam (W).

Post kantado de "Fratoj al sun', libereco" la kongreso finiĝis.

K-do Benjamin ĉeestis kun SAT-libroj k faris bonajn negocojn. *670.*

Henriko Ford pri mondlingvo

H. Ford deklaris en intervjuo al la Asociita Gazetaro sian opinion, ke la mondo fariĝos pli inteligenta dank' al pli intima kontaktiĝo k praktiko de edukada konformiĝo de l' diversaj popoloj. Interalie li esprimis, ke *universala lingvo estas la plej granda garantio por antaŭmalhelpi militon* k staras en la unuaj vicoj kiel ilo por disvastigi tutmondan scion.

Tiu racia opinio de l' fama "raciigisto" estas diskoniginda.

Esperanto ĉe estonaj junsocialistoj

Dum 13. k 14. 4. okazis en *Tartu* la 4. kongreso de Estonia Junsocialista Asocio. Inter aliaj paroladoj troviĝis tiu pri "esp-o k laborista klaso" de K-do Tuimann. Jenaj rezolucioj estas prezentitaj kiel ĉeftaskoj de l' asocio rilate al esp-o: 1. Disvastigo de esp. scio inter sia membraro, aranĝado de kursoj, disvastigo de literaturo, organizado de esp. rondoj ktp. La gvidantaj personoj de l' Asocio sciu esp-on. 2. Kunlaborado kun eksterl. frat-organizoj per esp-o. 3. Propagando de l' uzado de esp-o inter la anoj de l' Est. Socialista Lab. Partio, sindikato k centraj organoj de lab. movado kun celo, ke oni tie propagandu ĉe flanko de alia laboro esp-on k faru en kongresoj decidojn favorajn por esp-o. 4. Konigado de l' senco de sennaciismo k de tutmonda esp. movado en kolonoj de l' asoci-organo k laŭeble ankaŭ en parti-organo.

Ĉar multaj — eĉ la plimulto — de la gvidantoj en Est. Junsocialista Asocio jam estas esp-istoj, k ankaŭ aliaj favoras esp-on, akcepto de l' rezolucioj dekomence estis certigita. *15 428.*

TRA LA MOVADO

(Kroniko)

DANIO. Odense. Funkcias esp. rondeto inter la ŝofora prof. unuiĝo. La grupa kurso finiĝis je 25/2. kun malgranda festo en popoldomo. Du kursanoj dankis esp-e al la kursgvidinto (K-do Andersen) k K-do Nilsen parolis pri lab. esp. movado. Depost majo funkcios kurso por perfektiĝantoj. — *ESTONIO. Pärnu.* Lab. Esp. Klubo aranĝis kurson por progres. de 7. 3. ĝis 15. 4. Gvidis K-do Mälson, partopr. 61 Gek-doj. Sume 24 lecionoj. (15 428). — *GERMANIO. Mannheim.* Je 22. 3. varbfesto okaze de distriktkunveno. Sekcio Neckarau ludis teatraĵon "mi ne komprenas". 4-jara knabino deklamis esp-e, div. sportunuiĝoj subtenis nin. Malfermiĝis somera kurso. *(10 563)*

ĈE LA NEŬTRALULOJ

La unua flandra esp. kongreso okazos je 7./9. junio en Antverpeno, ĉe kiu okazo estas fondota Flandra Ligo Esp-ista.

*

La neŭtralaj esp-istoj en Berlin, organizitaj en 11 lokaj grupoj k 7 fakaj, aranĝis dum 1929 30 novajn kursojn. Krome funkciis kursoj ĉe komerca privatlernejo (Flatauer), komunuma lernejo "Rütli" (novpedagogia) k en la universitato. Sub la aŭspicio de l' Berlina magistrato 2 eksperimentaj kursoj por infanoj estas preparitaj. Okaze de l' Zamenhoftago okazis manifestacio publika (antaŭ 500 p.) en la granda urbdoma salonego, kie ĉeestis oficialaj reprezentantoj de la registaro. Grandaj Berl. gazetoj favore raportis.

*

La konsilantaro de l' urbo Kortrijk (Belgio) voĉdonis mil frankojn kiel subtenon por senpagaj popolkursoj de l' loka esp. grupo k disponigis krome senpagan kursejon en la urbdomo.

*

La franca nacia esp. kongreso okazas paskon en Le Havre, i. a. kun oficiala akcepto ĉe la urbestraro k Komerca Ĉambro.

*

La sveda parlamento (unua k dua ĉambroj) unuvoĉe k sendiskute decidis kiel lastjare asigni 2900 svedajn kronojn al porinstruistaj esp. kursoj aranĝotaj de la svedaj instruist-unuiĝoj.

*

La Kongreso de Esp. Asocio de Estonio okazis en Pärnu dum 21./22. aprilo.

*

La Rejnlanda Tramasocio (Düsseldorf) estas la unua en Germanio, kiu metas esp-on je la servo de l' veturantoj: depost kelkaj semajnoj la esp. tramistoj portas brakrubandojn kun verda stelo.

Suplemento al la adresaro en Jarlibro

(Tiu ĉi nomaro ne estas por korespondemuloj)

(6-a daŭrigo. Vidu n-on 284/89)

Ŝostka (Gluĥov. okr., Sovetio)
10605 **Leontjeva A.*, Sovetskaja ul., oficistino.
Taganrog (Sovetio)
15576 *Sokolskij A.*, Ĉeĥovskaja 55.
Talickaja (Uralo, Sovetio)
15719 *Fedorov V.*, Zavod Talica, ul. Vojkova 21.
Tampere (Finnlando)
15874 **Kannisto E.*, Heinâtori 3.
Taŝkent (Sovetio)
15900 *Azovskij G.*, Lunaĉarskoje ŝosse 28.
15782 *Lemeŝek S.*, per. Nogina 4.
Taŝtip (Siberio, Sovetio)
8374 *Timoŝenko K.*, Ustj-Abakansk, Hakasskij okr., instruisto.
Tokio (Japanio)
6828 *Isozaki I.*, Kagami-sha 100 Zooshifaya Koishikawa.
8226 *Kaji-Hirokazu*, 83 Koojimachi.
15609 *Miuro-Ĵiro*, 17 Minami-Higakubo-cho, Azabu.
15611 *Ogaŭa-Norio*, Minoriya, 9 Otuka-Nakamati Koisikawa.
15614 *Shimada-Toohei*, 356 Kokubunji.
Toulon (Var., Francio)
11466 *Durand M.*, 9 rue Charles Poncy.
15600 *Morisi M.*
15598 *Strack F.*, 41 rue Castillon, Mourillon, tajloro.
15599 *Tarchi M.*
Trelleborg (Svedio)
15722 *Björklund A.*, Frihedsgatan 1, maŝinisto.
15723 *Larsson O.*, Norregatan 109, komunumlaboristo.
Tuapse (Sovetio)
15918 *Loloko A.*, Pugaĉevskaja Gorka 110, fervojisto.
Tula (Sovetio)
13007 *Griŝin A.*, Mosk.-Kursk. ĵ. d. 1 kv. 2.
Ufa (Sovetio)
15581 *Novikov B.*, Stepana Ĥalturina 21, metalisto.
Urjupino (Sovetio)
15701 *Sibirkin T.*, Ĥoper okr.
Urupinsk (Sovetio)
9250 *Tuzjuk J.*, Voenkomat.
Vallauris (A. M., Francio)
15745 *Gavotto D.*, rue Lati, potisto.
Verĥneudinsk (Sovetio)
15570 *Goldŝtejn J.*, Lebedevskaja 2, B. M. A. S. S. R.
Verĥ. Ufalej (Perm. ĵ. d., Sovetio)
15595 *Repin N.*, Magazin T. P. O.
Verviers (Belgio)
15869 *Donnèr M.*, rue du Pont 52.
Vladivostok (Sovetio)
9012 *Belousov K.*, Dalzavod, Otdel Glavnogo meĥenika.
Volĥovstroj (Sovetio)
15892 **Marganoviĉ L.*, 6-a elektra stacio, maŝinistino.
15891 **Prank A.*, 6-a elektra stacio, statistikistino.
Volsk (Sovetio)
15770 *Alekseev A.*, Sebastopolskaja 10.
Warszawa (Polio)
15670 *Domieniecki G.*, Koszykowa 33, presisto.
15861 *Kozikovski W.*, Kamionkowska 10-5.
Watford (Britio)
10396 *Scott H.*, 71 A. Queen's Rd., fermuldisto.
Weissenfels (Germanio)
15608 *Gauk O.*, Naumburger Str. 6.
Wiederitzsch b. Leipzig (Germanio)
15582 *Espenhayn W.*, Apitzschstr. 26, kompostisto.
Wien (Aŭstrio)
15699 *Berglas J.*, 1, Benngasse 2.
15767 *Wraneschitz*, 16, Redtenbachergasse 20/9.
15946 *Zeilinger L.*, 12, Helfertg. 16, seruristo.
Willenshall (Staffs., Britio)
15911 **Davis E.*, 24 Slater St.
Winterthur (Svisio)
15616 *Munke W.*, Unt. Loorgasse 31, maŝinkompostisto.
Zoppot (Dancigo)
15624 *Schurowski L.*, Gerichtsstr. 6.
Zürich (Svisio)
15696 **Lüthi Grete*, Mattengasse 51.
Zwolle (Nederlando)
15762 *Alie de Leeuwe*, Melkmarkt 5.

Plus 12 membroj el terorlandoj k. 13 "pasivaj". Sume 451. (Daŭrigota)

RECENZEJO

Duope ricevitajn verkojn ni recenzas, unuope ricevitajn ni nur mencias.

Gajaj Horoj por Esperantistoj. Spritajoj, Anekdotoj, Ŝercdemandoj, Preseraroj, Vortludoj, Societludoj por amuzigi grupojn, izolulojn, kursgvidantojn, lernantojn. Eld. C. Walter, Berlin W. 10, Hohenzollernstr. 11. 56 pĝ. Form. 10×14 cm. Prezo: 0,55 mk. g. (aŭ 2 respondkup.).

La aŭtoro verkis, pli vere kompilis sian libreton por helpi al kursgvidantoj gajigi siajn lecionojn. Ĉar temas nur pri gajigaĵoj, mankas kompreneble ŝercoj-satiroj kritikantaj la sociordon; k anekdotoj mokantaj la pastrojn (kiel en "La Lernanto") certe ne

troviĝas en ĝi kiel "nedecaj". Naive estas kredi (laŭ la aŭtoro), ke per rakonto k klarigo de tiuj ŝercoj oni povus varbi sukcese inter neesp-istoj! La vorto "amuzigi" en la titolo estas gramatika eraro (devas esti: amuzi); same embarasigi (anst. embarasi), pĝ. 29. *N. B.*

Abolition of Extraterritoriality in China (Nuligo de l' eksterteritoriecaj rajtoj en Ĉinio). Eldonis: La Internacia Rilat-Komitato, *Nanking*, Ĉinio. 86 pĝ. Form. 14×22 cm. Anglalingva propagandbroŝuro pledanta por unu el la politikaj postuloj de l' nuna ĉinia registaro. Prezo nemontrita.

MEMORNOTO

Represis el "S-ulo":

Rahva Sona, Estonio, 23. 3., Mezdunar. alfavit (228), *Le Matérialiste*, Bruselo, marto, liberpens. pĝ. kongresparolado de Hartvig.

Represis el "La Lern.":

Rahva Sona, Estonio, 21. 3., li venis al siaj proprulој . . .

Priesper. artik. k notojn enhavis:

Pärnu Rahva Sona, Pärnu, 3. 3., 4. 3., *Rahva Sona*, 11. 3., *Labor's News*, Novjorko, 22. 3., *D. Deutsche Eisenb.*, Berl., 30. 3., *ITF-Bulteno*, Amsterd., marto (rubr.), *Signalen*, Stokh., 3. 4. *New York Times*, 22. 12. 29, *The Labour Woman*, London, apr. (rubr.), *Wikna*, Lvov, n-o 3 (1930), pri esp. prol. literaturo, *Le Matérialiste*, Bruselo, marto.

Peresper. materialon enpresis:

Rahva Sona, Estonio, 10. 1., 11. 1., 11. 3., Pärnu, 19. 3., 21. 3., *Leninec*, Ivanovo-Vozn., n-o 63 k 67 (1930), *Le Réveil Ouvrier*, Nancy, 2. 4., *Le Travailleur Alpin*, Grenoble, 5. 4.

NIA POŜTO

8194. — Ni ne disponas sufiĉan lokon por permesi diskutadon pri projekto, kiu ŝajnas al ni nuntempe tute utopia. *E. L.*

15 357. — Ni gratulas vin pro via energia batalo kontraŭ fuŝistoj de la mondlingva movado, sed estus maltrafe reklami por ili. Sama batalo kiel via estis multloke farata k ĉiam k ĉie la venko restis nia. Kuraĝon! *E. L.*

H. N. — Se vi legus kun atento la broŝuron: "La Lab. Esperantismo", vi trovus en ĝi (pĝ. 13, 1-a alineo) respondon al via demando. Ĉio dependas de la tempo, loko k cirkonstancoj. Tial ke vi pli bone ol mi povas priјuĝi la kondiĉojn en via regiono, vi sekve povas ankaŭ pli trafe ol mi decidi, ĉu niaj gvidprincipoj, principe ĝustaj, estas aŭ ne ĉe vi nuntempe aplikeblaj. *E. L.*

15 428. — Via materialo estas ricevita k uzota; plaĉis al ni via instigo pri "La L."; espereble post nelonge ĝi povos fariĝi 8-paĝa. *E. L.*

10 411. — Ĉar, viadire, eĉ burĝoj opinias, ke tiu filmo estas senvalora, estus tute maltrafe reklami ĝin per artikolo; ni povus uzi nur se mankas al ni materialo. *E. L.*

Atentu! — La Adm. dez. scii la nunajn adr. de jenaj K-doj: 6424, N. Matjas (Smolensk) k 1031, H. Enghardt (Nadejdinsk).

960 kaj aliaj. — Por sovetianoj "Sennacieca Pedagogia Revuo" estas abonebla nur ĉe CK SEU, ne en Leipzig. *Adm.*

KORESPONDADO

Unu enpreso: Simpla trilinia anonco kostas 0.80 mk. g., ĉiu plia linio 0.50 mk. Ni nur akceptas anoncojn kun samtempa pago. L = letero, PK = poŝtkarto, PI = poŝtkartoj ilustritaj, PM = poŝtmarkoj, bfl. = poŝtmarko sur bildflanko, kĉl = kun ĉiuj landoj, esp-aĵo = esperantaĵo. Ĉiuj petantoj pri korespondado havas la devon, nepre respondi almenaŭ unu fojon al ĉiuj petoj koncernantaj la fakon, por kiu ili sin enskribigis.

AŬSTRIO

— 2 K-doj serĉas trian por tendvojaĝo ĉe la jugoslava marbordo. Ekveturo la 15. 6. — Interŝ. eŭrop. PM. Adr.: L. Polatschek, Schelmergasse 4-a/6, *Wiener-Neustadt*.

K-do Maxim Bilek, Althausstr. 5, *Amstetten*, PI, PM, kĉl, precipe kun Sovetio k nordaj landoj. Tuj resp.

BRITIO

Adresŝanĝo. — K-do J. Douglas (12 508), b/o Lyall, 50 Ferry Road, *Dundee* (antaŭe en Glasgow).

BULGARIO

— 15 gekursanoj koresp. individue k kolektive pri lab. movado. Adr.: Georgi Ivanov, pl. Pozitano 1, *Sofia*.

ĈEĤOSLOVAKIO

K-dino Olga Rotter, *Dessendorf Nr. 157*, serĉas interrilatojn kun sovetiaj muzikantoj.

K-do Rudolf Burkert, typograf, *Dobruška, 550*, kĉl pri ĉ. temoj.

— Juna esp-isto serĉas koresp-adon kĉl, pri ĉ. temoj, L, PI. Nepre resp. Adr.: K-do Rudolf Burkert, typograf, *Dobruška, 550.*

FRANCIO

K-do E. Robin, E. N. Instituteurs, *Roche-s-Yon*, Vendée (19 j.), kĉl pri ĉ. temoj, kun studentoj k Gek-doj.

GERMANIO

K-do E. Zinke (11 408), Pirnaer Str. 23, *Radeberg/Sa.*, serioze koresp. kun Gek-doj ĉl.

K-do Fritz Hofmann, Stiehlerstr. 3, *Langebrück/Sa.*, interŝ. PM, kĉl.

K-do Fr. Riedel (pentristo), Ammonstr. 72, ptr., *Dresden-A. 1*, serioze koresp. kĉl pri politikaj k ekonomiaj temoj, L, PI, gaz., fotoj. Resp. gar.

— 20 geknaboj (10—14 j.) koresp. kĉl. infanoj. Resp. garantiata. Skribu al: R. Pförtner, Petzoldstr. 11, *Sebnitz/Sa.*

— Juna K-do (19 j.) emas restadi dum sia libertempo en eksterlando. Gek-doj, kiuj volas doni al mi loĝejon, bonvolu skribi la kostojn ktp. al: Kurt Graupner, Feldstr. 15, *Falkenstein* (Vogtland).

K-do Willi Blüher (4970), Bismarckstr. 2, *Radeberg/Sa.*, PM kĉl. Resp. garantiata.

— Kom. junularo koresp. *nur* kolektive kun junkom. ĉeloj de fabrikoj k kun ĉeloj ruĝarmeaj. Adr.: E. Eichelsdörfer, Rödelheimer Landstr. 168, *Frankfurt a. M.-Rödelheim.*

K-do Henr. Haasen, Gasthausstr. 51, *Gladbach-Rheydt*, PM, PI, kĉl.

— 12 gekursanoj dez. koresp-adon, L, PI, kĉl. Adr.: K-do Kurt Haase, Stadtbad, *Sebnitz/Sa.*

K-do W. Klaphek (kompostisto 20 j.), Bergstr. 75, *Mülheim/Ruhr*, pri prof. temo kĉl, ankaŭ kun fraŭlinoj.

K-do W. Grossmann, Pariser Str. 7/III, *Leipzig N 22* (bakisto k fotoamatoro) pri ĵus cititaj fakaferoj.

K-dino Grenjo Elze, Merkurstr. 3, *Halle/Saale*, kun perfektuloj instruistoj ktp.

HISPANIO

K-do Amadeo Ribera, Paseo del Triumfo, 69-1°, *Barcelona*, PM kun Rusio k Litovio. Sendas ankaŭ PK, il. gaz. ktp. Ĉiam resp.

K-do Jozefo Anglès Prous, str. Canalejas 21, principal, *Barcelona*, sciigas al siaj gekoresp-antoj, ke pro div. aferoj ne povas daŭrigi la koresp-adon.

HUNGARIO

— Grupo de lab. esp-istoj koresp. kĉl, pri ĉ. temoj. Adr.: E. Engel, Kis Ernö u. 6, *Békéscsaba, IV.*

— Grupo de kursanoj koresp. kĉl, pri ĉ. temoj. Adr.: M. Kovács, Poulay Ede u. 67, *Budapest, VI.*

K-do A. Gubár (ŝuisto), Damjanich u. 46/II. 10, *Budapest*, kĉl, pri fakaj k movadaj aferoj.

K-do Emeriko Grünhut, Kigyo u. 25, *Székesfehérvár*, kun elektromuntistoj en Francio, Belgio k. a. landoj.

JUGOSLAVIO

— Juna K-dino koresp. kun alilandaj Gek-doj. Mari Pasariĉ, Zvonimirova ul. 103, *Zagreb.*

NEDERLANDO

Adresŝanĝo. — K-do J. v. d. Zwaan loĝas nun: Groote Draaisteeg, 6-a, *Rotterdam.*

Mia filo interŝ. PM el ĉl. Li sendas nederlandajn k ned.-ĥindiajn. Adr.: Buddenberg, *Apeldoorn*, Scheperweg 6.

PORTUGALIO

— 50 lernantoj koresp. pri ĉ. temoj kĉl. Adr.: Joaquim Andrade, Rua Luiz de Casnoes, 11, *Lisboa*.

SOVETIO

K-do Gennadio Izergin (21 j.), 1-ja Altajskaja 118, *Barnaul*, Siberio kĉl, pri div. temoj. Resp. garantiata.

— Kiu povas sendi al mi n-ojn 1, 2, 3 de "LNE" (1928) k. a. interesajn esp-ajojn, mi rekompencos laŭdezire. Adr.: Isaak Bulba, Gospitalnaja 23-16, *Odessa*.

K-do A. Kuliĉenko, 5 Altajska 65. *Barnaul*, kĉl, pri div. temoj seriozaj kun liberpensuloj k politikuloj.

— Metallaboristoj dez. kolektivan k individuan koresp-adon pri profesiaj k. a. temoj. Resp. garantiata. Adr.: K-do A. Jote, Obolonskaja 20, kv. 2, Petrovka, *Kiev*.

Junkomunista ĉelo de metalfabriko kor. kĉl. Adr.: K-dino Polonska, Verĥni Val 30, 3, *Kiev*.

K-do N. Dobromislov, str. Marksa, 11, 36, *Kiev*, kor. L, PI, il. gaz.

Junpionira taĉmento kor. kĉl. Adr.: *Kiev*, Kirilovska, 1, 20, al E. Matuŝenko.

Ivanĉiŝin V., fajrobrigadano, *Kiev*, Nikolska slobodka, Pr. 1 maja, N 31, interŝ. gaz., PI, L.

Junpionira taĉmento, *Kiev*, Ĥoreva str. 6, ŝkola N 5, kĉl pionir. k lernant. Resp. garantias K-dino Kostovecka.

Junkomunista ĉelo kor. kun junkom. k junlab., *Kiev*, Kirilovska, 76, Fabrika Gnutomebel, jaĉ. LKSM. Resp. garant. K-dino Kostovecka.

ĴUS APERIS:

Paul Fruictier

Kompleta Gramatiko kaj Vortfarado de Esperanto

reviziita kaj kompletigita de

S. Grenkamp-Kornfeld

Formato: $15^1/_2 \times 23^1/_2$ cm — 200-paĝa

La plej ampleksa kaj la plej malkara el la esperantaj gramatikoj

Prezo: 5.00 fr. sv.
Kartonite: 6.50 fr. sv.

ELDONEJO: ESPERANTISTA VOĈO Jaslo (Pollando)

HAVEBLA ĈE SAT (Mendoj el Sovetio ne plenumeblaj)

Franclingvanoj! Legu k abonu:

LE CRI DU PEUPLE

semajna, grandformata ĵurnalo por la propagando de la revolucia sindikatismo. Abonprezo: sesmonata 10 fr. fr.; unujara 20 fr. fr. — Petu provnumeron, sendante 0,50 fr. fr. Adr.: Poŝtĉeka konto 525 67, *Paris*. René Deveaux, 123, rue Montmartre.

"Le Cri du Peuple" serĉas korespondantojn en la tuta mondo pri la revolucia sindikatisma movado. Skribu en esperanto al la ĉi supra adreso.

Atentu Socialistoj!

50 socialdemokratoj membroj de "Libera Laborista Esperanto-Unuiĝo-Berlin" (komencintoj k progresintoj) deziras *korespondi pri ĉiaj temoj*. Skribu al K-do *A. SPROECK, BERLIN N 58, Choriner Str. 45* (Germanio).

Juna kuracisto (Viena universitato)

(SAT-ano) petas ekstereŭropajn K-dojn pri baldaŭa sciigo pri eventuala laboreblo en ilia regiono. Ĉiuj elspezoj por informoj k perado estas tuj rekompencotaj. Skribu al K-dino: Elsa Glaser, por d-ro G. L., Lände, 36, *Wien-XX*. (Aŭstrio).

Junkomunista ĉelo de mekanika fabriko deziras korespondadi kun junkomunistaj, kompartiaj, laboristaj organizoj de ĉiuj landoj pri ĉiuj temoj (nur kolektive). Adreso: Komsomolskaja jaĉejka, zavod Tresta Toĉnoj Meĥaniki, B. Boĵeninovskij per, 25, Moskvo 21.

Atentu! Gekamaradoj! Atentu!

Ĉe okazo de konfisko de la Arada "Laborista Hejmo" div. esp-aĵoj estis transdonitaj al K-do *Strakovits Kornelo* por gardi ilin. Malgraŭ oftaj alvokoj, li rifuzis redoni ilin, eĉ minacis per polico, ĉar la grupo repetis la aĵojn k monon. Ni konsideras lin, kiel publikan ŝteliston, kiu malhelpas nian esp. k lab. movadon. Ni eksigis ĉi tiun fiesp-iston el nia grupo. — *Laborista Esp.-Grupo* (Arad).

LABORISTOJ kaj oficistoj de trusto "Sojuz-Saĥar"

unuiganta ĉiujn *suker-fabrikojn de USSR* deziras interligiĝi per esperanto k naciaj lingvoj kun *laboruloj de diversaj industrioj*, precipe kun laboristoj k oficistoj de *suker-industrio* pri demandoj de produktado, moraro, kulturo ktp. — Adresu al: K-do Jakovlev I. A. "Sojuz-Saĥar", Iljinka, Juŝkov, 6, *MOSKVO*.

Atentu, miaj Sovetiaj gekoresp-antoj!

★ Pro senlaboriĝo mi veturos Aŭstrion, reveninte al Esslingen mi daŭrigos korespondadi. K-do A. Rössler (14 697).

KIU INTERESIĜAS

pri historiaj SAT-dokumentoj, — la malnovaj kajeroj de l' antaŭulo de SENNACIULO:

SENNACIECA REVUO?

Kompletaj serioj estas livereblaj! Pri prezo k precizaj informoj oni turnu sin al: K-do J. Hebert, avenue de la Somme 30, *Sucy* (S. et O.), Francio.

10 gelernintoj

dez. korespondi kĉl. pri ĉiuj temoj. Skribu multnombre! Respondo garant. Adr.: Willi Fleissner, Karl-Marx-Str. 2, *Burkhardtsdorf i. Erzgeb.*

Muzika rondeto ĉe klubo de Lenin deziras korespondi pri muzikaj temoj kun muzikistoj, individue k kolektive. Skribu multnombre. *Klub Lenina*, Muzikalny-krujok, Mizikeviĉa str., *Odeso* (Sovetio).

Nekrologo

La 26-an de marto 1930 mortis 25-jara, pro kormalsano, nia fervora K-do

EMIL KIESE

(SAT-ano 14 754)

Kvankam nur de 2 jaroj pioniro de nia movado, li estis lingve tre kapabla k idee plej fervora ano de nia grupo.

Lab. Esp.-Grupo Fürth (Bavario).

IZO

tiel estas nomata la klubo de Moskvaj *pentristoj* (grafikistoj, skulptistoj, dekoraciistoj, arkitektoj, desegnistoj, brodistoj, modelistoj ktp.), kiuj unuanime decidis aranĝi esperanto-kursojn k sekcion por *tutmonda interligo*. Por ke tiu deziro ne restu nur vortafero, sed SAT-inda revolucia paŝo, por krei solidaron inter tutmonda laboristaro k ankaŭ fondi ideon por unuiĝo (fako) de *Tutmonda geartistaro* — ĉiu klaskonscia esp-isto devas helpi en nia komenca laboro, sendante al *Kontraŭpaska Semajno k Unuamaja* festo — salutleterojn, propagandafiŝojn, ilustraĵojn, pentraĵojn ktp. — Ni garantias bonan rekompencon per la sama (laŭdezire). — USSR, *Moskvo*, klubo "IZO", (GUM, 278), A. Gurov (7061).

"Pionerskaja Pravda"

Adr.: *Moskvo*, Novaja ploŝĉadj d. 10 en majo festos 5-jaran jubileon. Sendu multnombrajn salutojn en esp-o de organizoj, lab. gazetoj k personoj.

ENHAVO: paĝo

Presejo: Peuvag, Druckerei-Filiale Leipzig (Germanio)